

Jugoslovanska delegacija najodločneje nastopa proti vsakemu odlašanjju reševanja vprašanja Julijske krajine, ker je samo to v interesu miru in prebivalstva same Julijske krajine.

Edvard Kardelj.

Govor Edvarda Kardelja, šefa jugoslovanske delegacije, na plenarni seji mirovne konference

Izjava De Gasperija je dokaz, da skuša današnja Italija obdržati stare imperialistične položaje tudi v bodoče

Jugoslovanska delegacija proti vsakemu odlaganju rešitve vprašanja Trsta in Jul. krajine

Na današnji popoldanski plenarni seji se je pričela diskusija o izjavi predstavnika Italije. Šef jugoslovanske delegacije Edvard Kardelj je prvi dobil besedo. V svojem govoru je dejal:

Nisem zaprosil za besedo, da bi se spustil v podrobnosti mirovne pogodbe z Italijo, niti da bi podrobno analiziral argumente predstavnika Italije. V imenu jugoslovanske delegacije sem zaprosil za besedo, da bi izrazil nekaj načelnih pripomb o vprašanjih, ki se obenem tičejo izdelave mirovne pogodbe z Italijo in vrednosti, ki jo je treba pri tem dati gotovim argumentom, ki jih svetovni tisk mnogo ponavlja in ki jih je v svojem govoru iznesel tudi sam predstavnik Italije.

Jugoslovanska delegacija smatra, da je pretresanje teh vprašanj neobhodno, če hočemo dati komisijam gotovo splošno smer, splošna načela za izdelavo predloga mirovne pogodbe z Italijo. Samo v takšnem slučaju se lahko vsaj do neke mere izognemo mnogim naspotjem med različnimi interesi in različnimi pojmovanji. To poudarjam, ker se v svetu vedno pogosteje ponavljajo glasovi ostanikov starih napadalnih sil in vsakovrstnih drugih elementov, ki jim mir ne gre v račun, ki že danes govorijo, da je treba z vsemi silami podpreti Italijo proti Jugoslaviji, ker je dolžnost naših zaveznikov, če že ne smatrajo, da je potrebno braniti Jugoslavijo pred ponavljanjem napadov, da vsaj branijo mir, resnico in pravico. Na drugi strani je to stališče napadno zato, ker obrabrujejo tiste napadalne sile v Italiji in v drugih deželah, ki se niso odrekle osvajačnim načrtom. Bilo bi katastrofalno, če bi ta konferenca dopustila, da pridejo tu do izraza tendence, izražene v velikem delu mednarodnega tiska, tendence, ki hočejo, da se sklene z Italijo takš-

na mirovna pogodba, ki ne bo prepredila, da postane Italija jutri odskočna deska za nov napad, za nov pritisk na Balkan.

Jugoslavije ne vodi želja po maščevanju, niti sovraštvo do drugih narodov, niti imperialistične zahteve. Mi gojimo občutke prijateljstva do italijanskega naroda, mi cenimo njegovo demokratično tradicijo, ki je ni mogel zatemniti niti Mussolini, niti njegovi predhodniki iz dobe londonskega pakta. Cenimo njegovo kulturo, ki predstavlja pomemben doprinos obči kulturi človečanstva. Prav tako nismo pozabili, da so mnogi italijanski protifašisti pričeli z aktivno borbo proti Mussoliniju in fašistični agresiji mogoče prej, kot v kateri koli deželi, ki je bila Hitlerjev vazal. Nismo pozabili, da je nekaj stotisočev italijanskih delavcev v severni Italiji stopilo v stavko že v začetku 1943 leta, kar je bil edinstven primer v Hitlerjevskem delu Evrope. Prav tako ne bomo pozabili, da so se italijanski protifašisti v začetku 1943 leta borili v vrstah naše narodno-osvobodilne armade proti Hitlerjevskim in Mussolinijevim hordam. Vse to pomeni, da ni ves italijanski narod podpiral Mussolinija in njegovo vojno. To pomeni, da je del italijanskega naroda ostal zvest demokratičnim tradicijam in da italijanski narod zasluži, da se to upošteva pri izdelovanju mirovne pogodbe z Italijo.

svojim zaveznikom in prešla na stran zapadnih sil, ker so ji one obljubljale več, kot je mogla upati, da bo dobila od Nemčije in Avstroogrske. Podpisan je bil znani londonski pakt, s katerim je Italija še bolj odkrito prešla na tisto pot, ki jo je pozneje nadaljeval Mussolini z osvajanjem Abesinije, Albanije, velikega dela Jugoslavije in Grčije. Tedaj, že pred prvo svetovno vojno, je Italija zahtevala Dalmacijo s točno istimi argumenti, s katerimi zahteva danes Julijsko krajino. Končala se je prva svetovna vojna. Veste, kako mučno so potekala mirovna pogajanja z Italijo, ki je zahtevala zase skoraj vso jugoslov. obalo. Padlo je geslo »Jadransko morje — Mare nostrum«. Stara Jugoslavija je bila tedaj postavljena pred ultimatum in je morala podpisati mir, ki ji je bil vsiljen. Nato se je pričel proces denacionalizacije naših krajev, ki so pripadli Italiji.

Leta 1922. je Italija priključila Reko z nasilnim dejanjem. Vršilo se je nesramno ropanje premoženja jugoslovanskega življa in teror podivjanih sovinstičnih tolp skupno z državnimi organi proti vsem, kar je bilo slovensko ali hrvaško v Julijski krajini. Vse to se je še bolj zaostriilo in stopnjevalo po prihodu Mussolinija na oblast. Fašizem je prišel na oblast prav zato, da bi dal popolno svobodo zamahu vsem imperialističnim zahtevam. Čas za to je prišel, ko je prišel v Nemčiji na oblast Hitler. Znova je prišla na vrsto Abesinija, pregažena po junaškem odporu, nato Albanija, katere odpor je bil prav tako zlomljen. Tedaj ni bilo samo Jadransko morje »mare nostrum«, temveč vse Sredozemsko morje. Sanje o obnovitvi velikega rimskega imperija, ki bi obsegal vse Sredozemsko morje in postal gospodar na Balkanu, v severni Afriki in na Bližnjem vzhodu, so postale cilj uradne politike fašistične Italije. Padla so gesla: Tunis, Korzika, Nizza. Oči italijanskih imperialistov so padle na Grčijo in Jugoslavijo, Sueski prekop, na Gibraltar in Tan-

ger, na Malto, Ciper itd. S temi cilji je Italija stopila v vojno na strani Hitlerja.

Odgovornost za vojno nosi italijanska država kot takšna

Italija ni bila navaden vazal Nemčije temveč njen partner, sestavni del osi Berlin-Rim. Takšna je bila linija razvoja italijanske osvajačne politike. Očitno je, da je to nepretrgana linija pričenši od konca preteklega stoletja in očitno je, da obstaja stvarna zveza med Mussolinijevimi Italijo in staro Italijo, tisto Italijo, ki je v 90 letih napadla Abesinijo, ki je 1912 leta prisvojila Dodekanez, ki je 1915. leta zahtevala londonski pakt, a 1920. leta rapalsko pogodbo. Res je, da ves italijanski narod ni podpiral te politike. To ni neposredno vplivalo na vodstvo državne politike. To politiko so podpirali krogi italijanskega finančnega kapitala, industrije in trgovine, podpirali so jo šovinistični krogi, ki so sanjali o tem, da bodo na lahek način, na račun drugih narodov prišli do blagostanja in slave. Podpirali so jo ostanki aristokracije in veleposestniki, ki so sanjali o obnovi svoje stare veličine. Podpirali so jo monarhistični krogi na čelu z dinastijo in vse druge reakcionarne in protidemokratične sile. To so bile sile, ki so pred in za časa Mussolinija imele odlično vlogo v italijanski uradni politiki. Te sile so se posluževale vseh sredstev prevare in terorja proti pravih demokratičnim silam, da bi pred širokimi ljudskimi množicami skrite pravo bistvo svoje politike, da bi svojo imperialistično politiko prikazale kot politiko, ki odgovarja interesom širokih množic italijanskega naroda. Popolnoma očitno je po vsem tem, da je Churchillov citat, ki ga navaja g. De Gasperi in ki pravi, da je samo en človek hotel vojno, mogoče ena sama uspešna literarna poetica, ena sama uspešna literarna fraza ali fraza, ki nima nič skupnega s stvarnostjo. Izvor italijanske agresije ni osebno v Mussoliniju, temveč v vseh dejstvih, o katerih sem govoril in zato ne nosi odgovornosti za vojno samo Mussolini, niti samo bivša fašistična Italija, temveč italijanska država kot takšna.

Samo stvar italijanskega naroda je, da kaznuje samo tiste, ki so ga vrgli v takšno katastrofo. Ko govorimo o odgovornosti Italije, ne mislimo samo

stim, kar je bilo povezano z italijanskim fašizmom in imperializmom na drugi strani. Toda dolžnost predvsem sedanje Italije, a tudi zaveznikov je, da se udari po izvorih agresije v Italiji, a v prvi vrsti po tisti politiki italijanskega imperializma, ki se je rodila koncem preteklega stoletja, ki se nahaja danes tu pred obdobjem zaveznikov in vsega svobodoljubnega človeštva. Na tem sektorju ne more biti nobenega popuščanja do Italije, ker to ne bi bila nagrada italijanskim protifašistom, temveč nagrada italijanskim napadalnim silam. To bi pomenilo obrabrenje teh sil in udarec proti demokratičnim silam v Italiji, pomoč novemu zasuzenju italijanskega naroda s strani protidemokratičnih sil. Zato bi bilo naravno, če bi italijanski predstavnik tu s srdnimi besedami obsodil zloglasno imperialistično politiko prejšnjih italijanskih vlad in če bi govoril v imenu in z jezikom tistih italijanskih protifašistov in demokratov, ki niso sprejeli takšne politike. Toda italijanski predstavnik ni šel po tej poti.

Italijanski predstavnik brani tisto politiko, ki je privedla do sedanje italijanske katastrofe

Predsednik te konference g. Bidault je v svojem govoru želel poudariti svojo željo in željo te konference, da bi bilo stališče italijanske delegacije zares različno od stališča prejšnjih italijanskih vlad, ko je imenoval delegacijo g. De Gasperija delegacijo nove Italije. Toda želja g. predsednika Bidaulta in vse konference je ena stvar, a stvarnost druga. Jugoslovanska delegacija smatra, da govor g. De Gasperija prica o tem, da je verjetno še prezgodaj govoriti o novi Italiji. Sam sestav italijanske delegacije skoraj simbolično manifestira našo trditve. V njej so sedaj poleg novih predstavnikov sedanje Italije ljudje, ki so 1915. in 1920. l. dikirali Jugoslaviji in drugim deželam imperialistični mir, mir, ki je služil Italiji za to, da je z brezobzirnim cinizmom prikorakala na Balkan in ustvarila bazo za kasnejša Mussolinijeva osvajanja. Takšna je delegacija, takšen je govor italijanskega predstavnika. Niti ene besede obsodbe za zločine italijanskega okupatorja, niti ene besede priznanja odgovornosti za neštivilne požgane in opustošene vasi in mesta v deželah, ki so bile pod italijansko okupacijo, za množična preganjanja in mučenja civilnega prebivalstva, za streljanja tal-

cev. Niti ene besede obljube, da bo sedanja Italija šla po novi poti. Govor g. De Gasperija, uradnega predstavnika današnje Italije, ni nič drugega kot dobro premišljen načrt tistih imperialističnih pozicij, za katere upa, da bi jih Italija še mogla zadržati po tej vojni. Ta govor ne izraža niti sence skrbi za prave interese italijanskega naroda, za dobrobit italijanskih ljudskih sil, niti sence skrbi za vzpostavitev dobrih odnosov s sosednjimi narodi. Ko se sklicuje na Mazzinija, g. De Gasperi ne brani to, kar je branil Mazzini, temveč brani tisto politiko, ki je dovela do sedanje italijanske katastrofe.

Vsa argumentacija italijanske delegacije temelji na nekoliko nepravilnih ali nepravilno postavljenih trditvah. V kratkem se bom dotaknil samo glavne od teh trditve. Naša delegacija smatra kot zelo značilno dejstvo, da je g. De Gasperi pričel svoj govor s strateškimi argumenti. On je vzkliknil, da nikoli v sodobni italijanski zgodovini niso bila vrata Italije tako odprta in da možnosti obrambe niso bile nikoli tako omejene, kot so danes po predloženi francoski liniji.

(Nadaljevanje na 2. strani.)

Med londonskim paktom in Mussolinijem obstoji najneposrednejša zveza

Gg. delegati, to je samo ena stran vprašanja. Bilo bi smešno pomisliti, da je Mussolini slučajno prišel na oblast, ali da je samo Mussolini hotel vojno, kar je skušal indirektno dokazati g. De Gasperi. Ne more biti nobenega dvoma, da obstoja med italijanskimi zahtevami iz dobe londonskega pakta 1915 leta in Mussolinijem najneposrednejša in najpristnejša zveza. Samo malo vas bom spomnil na italijansko zgodovino. V preteklosti je obstajala Italija Garibaldija, Italija Mazzinija — upravičen ponos tedanje napredne Evrope. Ne bom se spuščal v podrobnejšo analizo demokratičnega bivanja teh gibanj v Italiji, toda spomnil vas bom na citat Mazzinija, ki se tiče neposredno problema, ki je danes eden najtežjih na tej konferenci, problema italijanskih zahtev do Trsta in Julijske krajine. Mazzini je dejal v knjigi »Doveri del Uomo« (dolžnosti človeka): Vam, ljudje, ki ste rojeni v Italiji, je Bog do delil krak sredi Italije v Parizo, a drugega na ustje Vara. Zariseite z njim polkrog v smeri Alp. Črta, ki bo zaključevala polkrog in padla na ustje Soče, bo označila mejo, ki vam jo je Bog dal. Do te meje se govori in razume vaš jezik — preko nje ni meje pravice. No, ne samo Mazzini! Vzemimo manifest velike italijanske federalistične zveze iz 1848 leta. »Il manifesto del unione federativa Italiana«, ki pravi: Italija ne bo zadovoljna in mirna, dokler njena meja ne bo na bregovih Soče. Visconti de Nostra, minister za zunanje zadeve zahteva v svojem predlogu Napoleonu III. 1846 leta mejo na Soči. La Marmora, predsednik vlade od 1864—1866 leta izjavlja: geografija nam kaže, da je Soča prava meja Italije s furlanske strani, a v knjigi »Malo svetlobe na politične in vojaške dogodke 1866 leta« pravi: Na Trst nisem mislil nikoli, niti tedaj, niti potem — to mesto je zaokroženo s slovanskim prebivalstvom in prebivalstvom Nemčije, ki razen trgovine nima, niti ne želi imeti posla z Italijo.

Velika osebnost italijanske borbe za združenje, grof Cavour piše 1860 leta komisarju Lorenzu Valeriu v Ancono. Moramo vas prositi, da se izogibate vsakega izraza, iz katerega bi bilo mogoče sklepati, da nova italijanska kraljevina težji, da osvoji ne

Razvoj italijanske osvajačne politike

Leta 1912 je prisvojila Dodekanez. Prišla je prva svetovna vojna in Italija, ki je bila prej zaveznik Nemčije in Avstroogrske, je obrnila hrbet tem

Izjava Edvarda Kardelja na plenarnem zasedanju

De Gasperi postavlja na dnevni red strateške momente

Nadaljevanje s 1. strani.

Takšna trditev, g. De Gasperija mora predvsem predpostavljati, da tu navzoči delegati raznih držav ne poznajo niti zemljepisa niti zgodovine. Toda takšno predpostavlanje je zelo riskantno. Vsak izobražen človek ve v pogledu italijanskih meja dve stvari. Prvič, vsak ve, da je šla italijanska meja pred prvo svetovno mejo mnogo bolj zapadno, kot gre sedanja francoska meja in celo — razen na enem sektorju — zapadnejše od meje, ki jo predlaga Jugoslavija Italiji. Vsak ve, da se Italija vmešava v balkanske razmere, a ne Jugoslavija v italijanske. Vsak ve, da agresija ne preti od Jugoslavije, temveč od Italije; vsaj, v kolikor bi ostala dosledna svoji politiki zadnjih 50 let. Čigava vrata bi morala biti po takšnih izkušnjah zaprta — naša ali italijanska? Če temu še dodamo, da bi Italija dobila po francoski liniji področje Tržiča, da bi dobila železniško križišče Gorico in vse področje dolnjega toka Soče, da bi dobila strateške prednosti in kaj vem, kaj še vse, tedaj je mogoče poleg vsega dodati še vprašanje: Komu daje francoska linija strateško prednost — Italiji ali Jugoslaviji, in kam odpira vrata — v Italijo ali v Jugoslavijo? Tako stoji stvari, kar se tiče strategije. Toda značilno je, da postavlja g. De Gasperi vprašanje na dnevni red strateške momente in s tem popolnoma podpira italijanske predstavnike iz dobe po prvi svetovni vojni, ki so prav tako postavljali ta vprašanja na prvo mesto. Oni so tedaj argumentirali svoje strateške zahteve z nevarnostjo, da bo Nemčija s pomočjo Jugoslavije ali preko Jugoslavije napadla Italijo. Toda mi smo videli, da ni Nemčija preko Jugoslavije napadla Italije, temveč sta Italija in Nemčija skupno napadli Jugoslavijo.

Postavlja se vprašanje, ali je slučajnost, da g. De Gasperi podpira taktiko italijanskih predstavnikov iz dobe prve svetovne vojne, ali mogoče ni slučajno. Dovolite, da izrazim prepričanje jugoslovanske delegacije, da to ni slučajno. S takšno taktiko si je Italija 1918. l. odprla vrata za imperialistično prodiranje v Jugoslavijo in na Balkan, kar je pozneje uresničil Mussolini. Ista politika se skriva tudi za sedanjo taktiko g. De Gasperija, samo z eno razliko: Od 1919. do 1920. l. so italijanski predstavniki argumentirali svoje zahteve z nevarnostjo pred nemško invazijo. Sedaj kot večerajšnji zavzezniki Nemčije ne morejo ponajlati

Etnična argumentacija italijanske delegacije se opira na potvorne številke

Naslednji argument italijanske delegacije je bilo sklicevanje na statistično o etničnem stanju Julijske Krajine. Toda, ker je neresnično težko dokazati, se g. De Gasperi poslužuje taktike, ki jo je treba imenovati nevarnost. On je vzel italijanski popis iz 1921. l. Ta popis je bil napravljen po prvi svetovni vojni od strani italijanskih oblasti prav zato, da bi skrili pravi etnični odnos v Julijski Krajini in da bi na ta način vsaj do neke mere opravičili italijansko postopanje pred svetovnim javnim mnenjem, ki ni odobravalo prepustitve Julijske Krajine Jugoslaviji. Zato je ta statistični očitni falzifikat in niti eden objektiven opazovalec se ne naslanja nanj. Netočnost te statistike stvarno

te iste stvari in so zato privlekli na dan že kompromitirano in dobro znano strašilo, ki ga je os Berlin-Rim v preteklosti čestokrat izkoriščala, a to je strašilo slovenskega vdora. Kakor vidimo, se g. De Gasperi v tem vprašanju ne strinja z Mazzinijem in drugimi italijanskimi demokratji iz 19. stoletja, ki so gojili velike simpatije in prijateljstvo do svobodoljubnih gibanj slovenskih narodov, toda se strinja s propagando, ki jo je vršila Mussolinijeva Italija in njeni imperialistični predstavniki, da bi opravičili svoje osvajaalne načrte proti južno-slovenskim narodom.

Italijanska vlada hoče izkoristiti borbo italijanskih protifašistov za utemeljitev svojih osvajaalnih zahtev

Drug argument italijanske delegacije je sklicevanje na zasluge, ki so jih italijanski protifašisti storili zavzeznikom v zaključni fazi vojne. Ze v začetku sem izrazil priznanje tem naporom italijanskih protifašistov in prav tako izrazil mišljenje jugoslovanske delegacije, da je treba te napore upoštevati pri sklepanju mirovne pogodbe. Toda g. De Gasperi dela iz tega popolnoma druge sklepe. On se ne zadovoljuje s priznanjem, ki ga zavzezniki dajejo italijanskemu narodu, s priznanjem, ki ga dajejo vsi svobodoljubni ljudje tistim Italijanom, ki so dvignili zastavo svobode proti barskemu fašizmu. Ne, on zahteva, da se Italija nagradi s tujim ozemljem. Ali ni naravno in neizbežno, da se zaradi tega pri vseh nas poraja sumnja, da hoče italijanska vlada izkoristiti borbo italijanskih protifašistov — za katero — dovolite mi reči — vsekarer italijanska vlada ni najbolj zaslužna, za utemeljitev italijanskih osvajaalnih zahtev? Ali ni jasno, da meče g. De Gasperi s tem temno senco na celo protifašistično gibanje, senco, ki je to gibanje ne zasluži? Očitno je, da se g. De Gasperi tudi v tem vprašanju ne strinja z Mazzinijem, Cavourom in drugimi italijanskimi velikani 19. stoletja, ki so bili nasprotniki prodiranja Italije proti Trstu in Balkanu, ker so hoteli živeti v prijateljstvu z južno-slovenskimi narodi. A nasprotno temu je očitno, da se je g. De Gasperi zanašal v koritu imperialistične politike Mussolinija in njegovih predhodnikov iz dobe afriških avantur in londonskega pakta.

Albanija, Kuba, Mehika in Egipt se pozovejo na konferenco s posvetovalnim glasom

Pariz, 13. avgusta. Na temelju sprejetih pravil o postopku, je na večerajšnji seji konference predsedoval Byrnes (ZDA). Na seji so nadaljevali z diskusijo o pozivu na konferenco tistih držav, ki niso članice konference — o pozivu Albanije, Kube, Mehike in Egipta. V teku razprave je grška delegacija, ki je dvakrat nastopila proti pozivu Albanije in metala z govorniškega odra klevetniške obtožbe na albanski narod, ostala popolnoma izolirana. Nihče ni nastopil v obrambo njenega stališča. — Zastopniki Velike Britanije, Avstralije in Brazilije so priznali, da ima Albanija svoje pravice za udeležbo pri konferenci. Nato grška delegacija ni imela več poguma, da bi se zastopala svoje mnenje, ki je popolnoma propadlo.

Prošnje vlad Kube, Mehike in Egipta, da bi se smele udeležiti konference niso naletele na noben ugovor. Kljub temu so pa zastopniki Vel. Britanije, Avstralije in Brazilije vztrajali na tem, da bi vrstni red, po katerem bodo podajale svoja mnenja na konferenci Albanija, Kuba, Mehika in Egipt, določila generalna komisija, dasi je znano, da izdajanje takih pozivov ne spada v pristojnost komisije. Ko je opomnil na to dejstvo, je zastopnik Jugoslavije Moša Pijade predlagal, naj generalni sekretariat določi vrstni red udeležbe povabljenih držav pri delu konference.

Ko je bilo treba preiti k izglasovanju sklepa glede predloga za poziv Albanije, Kube, Mehike in Egipta na mirovno konferenco in tudi za izglasovanje dopolnil, je Aleksander nepričakovano nastopil z novo zahtevo — da se povabi k delu konference tudi Avstrija, o kateri udeležbi do tedaj na konferenci še ni bilo govora.

Manuilski, zastopnik Ukrajine, je ugovarjal, češ da v tem trenutku konfe-

priznava tudi uradni dokument italijanske vlade, ki je priložen njeni poslanici z dne 4. septembra 1945. l. Toda tudi ta popis ni dovolj tendenciozen, da bi lahko g. De Gasperi z njim ubranil svojo tezo. Zato je g. De Gasperi postal enostavno netočen celo z ozirom na popis, na katerega se sklicuje. On n. pr. trdi, da ostane na italijanski strani francoske linije samo 10.000 Slovencev. Toda popis, ki se ga poslužuje in katerega rezultati so bili uradno objavljeni v Rimu, navaja samo v Beneški Sloveniji 53.932 Slovencev. Razen tega bi dobila Italija po istem popisu v Kanalski dolini s francosko linijo 12.106 Slovencev, a v gorško-gradiških krajih 15.701 Slovencev. Z ozirom na to celo ta lažni italijan-

renca razpravlja o predlogu sklepa za poziv Albanije, Kube, Mehike in Egipta in da se novo vprašanje o Avstriji ne more rešiti tako hitro. Zato zahteva resno proučitev.

Na zahtevo sovjetske delegacije se je glasovanje o predlogu izvršilo posamezno po točkah. Konferenca je soglasno sprejela sklep, naj se pozovejo Albanija, Kuba, Mehika in Egipt ter da se jim nudi možnost podati njihova stališča glede vprašanja mirovne pogodbe z Italijo, kakor na plenarnih sejah, tako tudi v odgovarjajočih komisijah. Prav tako so soglasno sklenili, naj vrstni red udeležbe vseh držav pri delu konference določi sekretariat.

Osvojili so tudi predlog britanske delegacije, da se v primeru nesoglasja v sekretariatu pri reševanju vprašanja o vrstnem redu poziva teh držav mora to vprašanje izročiti generalni komisiji. — Proti temu predlogu so glasovale delegacija Sovjetske zveze, Českoslovaške, Ukrajine, Belorusije, Jugoslavije in Poljske.

Izvolitev sekretariata konference je prešla na razpravljanje o naslednji točki dnevnega reda — o sekretariatu. Zastopnik francoske delegacije Dupart je bil soglasno izvoljen za generalnega sekretarja. Nato je predsedujoči omenil, da po določenih pravilih o postopku morajo priti v sestav sekretariata tudi zastopniki drugih držav, ki jih bodo izvolili na konferenci.

Nato je konferenca prešla na razpravo o vprašanju dnevnega reda plenarnih sej.

Zastopnik Jugoslavije je predlagal, naj se sprejme naslednji sklep: Dnevni red plenarnih sej konference pripravljata sekretariat s predsedujočim in sporazumno z ostalimi predsedniški konference.

ski popis iz 1921. l. priznava, da ostane zapadno od francoske linije v Italiji 50.759 Slovencev, ne pa 10.000, kolikor jih navaja g. De Gasperi. Kako je prišel g. De Gasperi do takšne številke? Enostavno tako, da je zbrisal z zemljevida gotove slovenske predele. Toda ti predeli obstajajo in jih ni mogoče na noben način izbrisati.

Postavlja se vprašanje, kakšno moralno vrednost naj imajo pobude in zahteve, ki jih je treba dokazovati z izmišljeno sestavljenimi številkami? Jasno je z ozirom na to, da v etnični argumentaciji g. De Gasperi na celi črti nasprotuje stališču Cavoura, Mazzinija in drugih italijanskih mislecev iz 19. stoletja in pride zato do iste praktične pozicije, ki jo je imel Mussolini in njegovi predhodniki iz dobe afriških avantur, londonskega pakta in rapalske pogodbe.

Jugoslovanska delegacija proti vsakemu odlaganju rešitve obmejnih vprašanj

Tako, gg. delegati, stoji stvar z argumenti g. De Gasperija. Ne smatram, da bi pomenil sprejem teh argumentov korist napredku demokracije in razvoju mirolnih težev v Italiji. Naše globoko prepričanje je, da ne more biti resnično demokratične notranje politike tam, kjer ni demokratične zunanje politike. Demokracija in zahteve po tujih ozemljih sta dva pojma, ki se nikakor ne moreta skladati. Italija bo svobodna znotraj in na zunaj, če se bo vrnila v okvir, ki so jih ji določili njeni veliki misleci 19. stoletja, v dobi, ko se je italijanski narod boril za svoje združenje in ko Italija ni mislila na zatiranje drugih narodov. Jugoslovanska delegacija smatra, da mora ta konferenca ugotoviti ta dejstva, če hoče najti pravično rešitev. Vsaj po gotovi kampanji v tisku in po gotovih izjavah posameznih uradnih oseb v zavzeznikih deželah je mogoče reči, da stoji konferenca na robu nevarnosti, da bo popustljiva ne napram italijanskemu narodu, temveč napram italijanski agresiji, da bo pomagala ne italijanskemu narodu niti njegovim težnjam po demokratični renesansi, temveč italijanski imperialistični agresiji v njeni tendenci, da se znova postavi na noge v sami Italiji in proti drugim narodom. Sprejeti argumente g. De Gasperija bi pomenilo nasesti tej liniji. Naj bi gojili kakršno koli spoštovanje do demokratičnih naporov italijanskega naroda, vendar prav zaradi tega spoštovanja ne moremo odobriti argumentov g. De Gasperija. Nasprotno, njegovi argumenti morajo povečati našo budnost zaradi možnosti prodiranja napadalnih sil v Italijo.

Jugoslavija, ki je toliko pretrpela zaradi napada italijanskih agresorjev, ima posebno pravico, da zahteva od svojih zavzeznikov, da jo ščitijo pred obnavljanjem agresije in nacionalnega zatiranja od strani Italije. Na koncu bi hotel še omeniti poskus g. De Gasperija, da se rešitev vprašanja Trsta in Julijske Krajine odgodi. Ta predlog je najboljšje potrdilo vsega, kar sem prej dejal o stališču današnje italijanske vlade. Italijanska vlada ne upošteva izredno težkega položaja prebivalstva Julijske Krajine, ki je v pričakovanju končnega sklepa podvrženo raznovrstnim krivicam, toda verjetno smatra, da bo po 1 letu lažje uresničila svoje osvajaalne zahteve. Jugoslovanska delegacija najodločneje nastopa proti vsakemu odlaganju reševanja tega vprašanja, ker je samo to v interesu miru in prebivalstva same Julijske Krajine.

Ta predlog je takoj naletel na ugovarjanje s strani zastopnikov Avstralije in Vel. Britanije, ki sta hotela doseči možnost, da bi predsednik konference sodeloval pri izdelavi dnevnega reda plenarnih sej, z izjemo tistega, ki predseduje tekoči seji.

Nadaljnjo razpravo o tem vprašanju so odgodili na večerno sejo.

POPOLDANSKO ZASEDANJE 12. AVGUSTA

Pariz, 13. avgusta. Posebni dopisnik Tassa poroča 12. avgusta:

Na večernem zasedanju pariške konference se je nadaljevala diskusija o jugoslovanskem predlogu glede načina urejanja dnevnega reda konference. Sporazumeli so se, da bo dnevni red plenarnih zasedanj konference urejevalo tajništvo, odobril ga bo predsednik iste dne, nato pa bo predložen v dokončno odobritev plenarnemu zasedanju konference.

Potem je Byrnes v svojstvu predsednika konference naznanil, da daje besedo jugoslovanskemu delegatu, da se izjavi o deklaraciji italijanskega predstavnika De Gasperija. — Vendar pa je predsednik takoj skušal omejiti pravico jugoslovanskega kakor ostalih delegatov, da bi govorili o tem vprašanju.

Proti tej predsedniškovi izjavi je protestiral član sovjetske delegacije Višinski. V italijanski izjavi, je dejal Višinski, je cela vrsta momentov, ki jih ne smemo prezreti brez poudarka. V nasprotnem primeru bo italijanska delegacija, to je delegacija nekdanje sovrzne dežele, uživala v primeri z ostalimi člani konference gotove privilegije. To bi pomenilo, da bi imela nekdanja sovrzna država na tej konferenci več pravic kot njeni člani. Višinski je protestiral proti temu neločnemu postavljanju vprašanja in zahteval, naj se predsednik sovjetske delegacije vpiše v listo govornikov, ki bodo dobili besedo v zvezi z italijansko izjavo.

Delegat Vel. Britanije Aleksander je

Težka nesreča v rudniku Zabukovca

Dne 12. avgusta ob 22. uri 40 minut se je pripetila v zapadnem polju Barbara jame težka nesreča. Na omenjenem delu talinske proge se je vžgal metan, ki je zahteval 13 smrtnih žrtev in 10 težje ranjenih. V akcijo reševanja je takoj stopila rudniška rešilna četa in ostalo delavstvo, ki je z izredno požrtvovalnostjo in vzorno disciplino izvršilo rešilna dela.

Na lice mesta so takoj prispeli minister za industrijo in rudarstvo tov. Leskovšek, minister za delo tov. Brejc, inspektor dela tov. Vipotnik Albin, zastopnik federalnega sindikata tov. Hegler Jože, ter komisija sestojča iz načelnika rudarskega oddelka tov. inž. Mastnaka Josipa, tov. prof. inž. Krala Ivana, tov.

inž. Lipolda Vladimira, tov. inž. dr. Homana Tometa in tov. inž. Pirca Stanislava, da ugotovi dejansko stanje.

Minister za industrijo in rudarstvo tov. Leskovšek je določil pogreb na državne stroške, za preostale svoje žrtev polno plačo do 1. septembra t. l., po 1. septembru pa tri četrtine plače, dokler se ne bodo odredile pokojnine Federalnega zavoda, ponesrečenem pa polno plačo do ozdravljenja. Članom reševalne čete in ostalim reševalcem je minister za industrijo odobril nagrado od 800 do 1200 din. Reševalci pa so takoj sklenili odstopiti nagrado svojem ponesrečenih.

Uprava rudnika Zabukovca.

Univerzitetni svet beogradske univerze je izključil dr. Dragoljuba Jovanovića iz profesorskega zbora

Univerzitetni svet beogradske univerze je na svoji seji dne 5. avgusta odločil, da se Dragoljub Jovanović, honorarni profesor pravne fakultete, zaradi neznanstvenega in protiljudskega delovanja izključi iz univerze.

Iz poročila komisije, ki je proučevala delovanje Dragoljuba Jovanovića, so razvidni razlogi in dejstva, ki so privedli univerzitetni svet do take odločitve.

Ze letos maja so nekateri profesorji beogradske pravne fakultete opazili, da Dragoljub Jovanović v svojih predavanjih ne zavzema znanstvenega stališča, temveč nastopa proti koristim ljudstva, kleveta njegove delovne napore in na-

pada celo narodno osvobodilno borbo. Zaradi takega delovanja je bil na sejah pravne fakultete g. Jovanović opozorjen, toda je nadaljeval s svojim protiljudskim delom. Kako daleč je zašel v svoji samovolji, je razvidno tudi iz tega, da je na svojo roko, brez potrebnega dovoljenja univerzitetnega sveta, v letošnjem maju začel izdajati svoja skripta, ki so bila brez slaherne znanstvene osnove in polna sovraštva do našega ljudstva.

Tako delo g. Jovanovića dokazuje, da je odkrit in zakrknjen sovražnik naših narodov in znanosti. Zato je univerzitetni svet beogradske univerze sklenil izključiti Dragoljuba Jovanovića iz univerze.

Občni zbor Matice Slovaške v B. Petrovcu

V okviru slovaške narodne proslave je bil prirejen v nedeljo slavnostni občni zbor Matice Slovaške v Bačkem Petrovcu. Zbora so se udeležili številni gosti, zastopniki naše vlade, slovaške vlade iz Bratislave, češkoslovaškega poslanstva v Beogradu, kulturnih društev in ustanov. Občni zbor je vodil predsednik Matice Slovaške Vrbovski.

V začetku je pozdravil zborovalec minister za zunanjo trgovino zvezne vlade inž. Nikola Petrović. Naglasil je, da je povsem razumljivo, če jugoslovanski Slovaki zaupajo naši ljudski vladi, kajti samo zmaga narodno osvobodilnega gibanja je omogočila, da je lahko prišlo tudi do te slovesnosti. Z zmago narodno osvobodilnega gibanja je zmogala politika bratstva, enotnosti in enakopravnosti vseh narodov Jugoslavije. V Bački so skušali madžarski okupatorji zasejati prepričanje med Srbi in Slovaki ter med Hrvati in Slovaki. Slovaki niso mogli preslepiti z vabljenimi frazami. Na vse načine so si prizadevali, da bi vpregli Slovaške v svoj voz, toda Slovakom je treba šteti v čast, da so se priključili narodno osvobodilnemu gibanju. Jugoslovanski Slovaki so med borbo mnogo žrtvovali. Nikdar ne bomo pozabili velikih borec v narodno osvobodilni borbi, narodnega heroja Janka Čmelika, dr. Gombarja, Josefa Mirboka in drugih. Slovaki v Jugoslaviji so manjšina, toda to prav za prav samo teoretično. Dejansko ni nobenih razlik med Slovaki, Srbi in Hrva-

podprl predsednika in predlagal, naj bi se diskusija o italijanski izjavi opustila. Byrnes je nato izjavil, da na sobotnem plenarnem zasedanju konference ni bilo govora o otvoritvi diskusije o italijanski izjavi in da je bilo po njegovi vednosti sklenjeno, da se bo samo jugoslovanska delegacija izrazila glede italijanske izjave. Byrnes je izjavil, da on kot predsednik ne bo otvoril diskusije in ne bo dal besede nikomur.

Tedaj se je oglašil Višinski in očital predsedniku, da ne da članom konference možnosti, da bi se izjavili o vprašanjih, ki so postavljena na dnevni red. »Zakaj se je konferenca sploh sestala?« je vprašal Višinski. Če smo se sestali, da razpravljamo o vprašanju, ki je bilo postavljeno na dnevni red, potem moramo imeti možnost, da izrazimo svoje mnenje; če pa hočemo izraziti svoje mnenje, moramo priti do besede, drugače to ni konferenca, temveč nekaj popolnoma nerazumljivega. Višinski je ponovno poudaril, da konferenca ne more prezreti gotovih mest v italijanski izjavi, ki bi mogla premočiti delegate konference in ustvariti težkoče pri delu konference, če ostanejo brez odgovora. Zahtevo sovjetskega predstavnika je podpiral jugoslovanski delegat Kardelj. Belgijski delegat Spaak je pravtako izjavil, da ne bi smeli ovirati delegatov, da povedo svoje mnenje o vprašanju, ki so postavljena na dnevni red.

Predsednik Byrnes je bil prisiljen izjaviti, da bo po končanem govoru jugoslovanskega delegata predložil vprašanje nadaljevanja diskusije o italijanski izjavi konference v pretres. Jugoslovanski delegat Kardelj je dejal, da ne misli podrobno razpravljati o mirovni pogodbi z Italijo, temveč podati le načelne in splošne opombe. (Sledi Kardeljev govor.)

21. AVGUSTA SE BO PRIČELA V LJUBLJANI RAZPRAVA PROTI SKUPINI SODELAVCEV Z OKUPATORJEM IN VOJNIH ZLOČINCEV Z RUPNIKOM NA ČELU

Ljubljana, 15. avgusta.

TANJUG je obveščen, da se bo 21. avgusta v Ljubljani pričela razprava proti skupini sodelavcev z okupatorjem in vojnih zločincev.

Skupino sestavljajo Leon Rupnik, Ervin Rössner, dr. Gregorij Rožman, dr. Miha Krek, Milko Vizjak in dr. Lovro Hacin.

Vsem obtožencem — razen obtožencema, proti katerima se bo razpravljalo v odsotnosti — je že izročena obtožnica. Imenovani so branilci, za katere so se obtoženci sami izjavili.

Naši izseljenci iz Argentine in Urugvaja pozdravljajo maršala Tita in ljudstvo Bosne in Hercegovine

Beograd, 13. avgusta. (Tanjug.) Jugoslovanska republikanska združenja »Bratstvo« in bosansko-hercegovski komite za pomoč jugoslovanskim narodom sta poslala iz Montevidea pismo predsedniku vlade LR Bosne in Hercegovine Rodoljubu Čolakoviću, v katerem ga obveščata, da se razvijata med našimi izseljenci v Argentini in Urugvaju velika akcija za zbiranje pomoči državi in domovini.

Ob tej priliki pošiljajo prisrčne pozdrave maršalu Titu, ljudstvu in vlad LR Bosne in Hercegovine ter mladini Jugoslavije.

Ob priliki proslave obletnice narodne vstaje v Bosni in Hercegovini so priredili izseljenci iz Bosne in Hercegovine, ki žive v Argentini in Urugvaju, priredve, na katerih so zbrali mnogo denarnih prispevkov.

Pismu je bil priložen tudi članek, ki je bil natisnjen v listu »Jugoslovanski izseljeniški vestnik«, ki izhaja v Montevideu. V članku pod naslovom »Bosanci in Hercegovci pri delu za domovino: se govori o zelo uspešni akciji bosansko-hercegoveškega komiteja za pomoč narodom FLRJ.

Fašistični zločinci zopet napadli jugoslovanske oficirje v Gorici

Trst, 13. avgusta. Dopisnik Tanjuga poroča: Komisar odreda Jugoslovanske armade za Slovensko Primorje, Trst in Istro, tov. major Despot Vlado, je bil včeraj dopoldne pozvan na štab 88. ameriške divizije zaradi napada nanj, dne 9. t. m. v Gorici. Ko se je vračal iz štaba divizije, je opazil, da ga spremlja vojaška ameriška policija. Pred njegovim avtomobilom sta vozila dva motorista, za njim pa jeep. Čim je avto privožil na korzo Roosevelt, je tam zbrana fašistična družba napadla jugoslovanske oficirje. Pričo vojaškega policijskega spremstva so fašisti, oboroženi s pendreki, bombami in revolverji, s pendrekom udarili po glavi podporočnika Brunerja, ki je kot tolmáč spremljal komisarja. Hotel je napasti tudi komisarja, vendar je njegov sofer odločno zavrnil napad in pogнал avto.

CLN-ovske tolpe neprestano napadajo antifašiste in sedeže antifašističnih organizacij v Gorici

Trst, 13. avgusta. Dopisnik Tanjuga poroča: Organizirane fašistične tolpe CLN-a v Gorici nadaljujejo pod zaščito in sodelovanjem civilne policije z napadi na sedeže antifašističnih organizacij, na posamezne Slovence in italijanske antifašiste. Civilna policija je v soboto v Gorici aretirala vse tovariše, ki so stražili sedež zapadne četvi SIAU-ja na korzu Verdi. Policija ni pustila, da bi sedež ponovno zaščitili. Včeraj je skupina italijanskih fašistov vdrla v nezavarovane prostore sedeža in jih popolnoma opustošila. Fašisti so pri belem dnevu nemoteno razbili vso opremo, okna in odnesli pisalni stroj ter druge predmete. Policija jih pri teh zločinskih dejanjih ni ovirala. Ves dan so CLN-ovske tolpe krožile po mestu in napadale posamezne Slovence. Ob 11. uri dopoldne je skupina teroristov napadla s kamenjem stanovanje glavnega urednika »Soskega tednika«. Prav tako so fašisti napadli in vdrli v stanovanje znanega gorškega slovenskega odvetnika dr. Medveščka.

Dr. Medvešček je trikrat klical policijo na pomoč, a vse zaman. Medtem so napadali demolarili stanovanje, mu razbili pisarno in ga hudo pretepli.

Skupine fašistov so podnevi napadale tudi raznaške slovenskih in italijanskih antifašističnih listov. Policija aretirala in zapira posamezne Slovence in italijanske antifašiste. Gorški zaporji so tako natrpani s Slovenci in antifašisti, da jih nimajo več kam zapirati. V zaporih so neznozne higijenske prilike in slaba hrana.

Tajnik Okrožnega odbora SIAU za Gorisko J. Beltram izpuščen

Trst, 15. avgusta. Dopisnik Tanjuga poroča: Ameriška vojaška policija je včeraj popoldne spustila na svobodo aretiranega tajnika Okrožnega odbora Slovensko-italijanske antifašistične unije za Gorisko tov. Julija Beltrama. Tov. Julij Beltram je bil aretiran od ameriške vojaške policije 9. t. m., ko so fašistične bande izzvale nerede v Gorici.

V tržiškem okraju ljudstvo samo razorožuje fašistične teroriste

Trst, 15. avgusta. Dopisnik Tanjuga poroča: Nedavno so se naselil v vas San Canziano v tržiškem okraju protiljudski element fašist Bruno Villini. Ljudstvo je izvedelo, da ima na svojem domu skrito puško. Ob priliki manifestacije v vasi so vaščani sklenili, da grede fašista razorožiti. Ko so vaščani vdrli v njegovo stanovanje, jih je ta sprejel z naperjeno puško. Fantje so ga takoj razorožili in postavili pod stražo. V tem so iz sosednje hiše pričeli streljati na ljudi in enega ranili. Prebivalstvo je takoj pričelo oblegati hišo, od koder so streljali. Sele ob pol treh zjutraj je prišla v vas civilna policija, ki je s pomočjo domačinov vdrla v hišo, iz katere so metali bombe. Pri preiskavi so našli eno težko strojnico »Bredac«, 15 zabojev municije, 5 ročnih bomb, 5 pištol in 6 pušk z municijo.

Ljudstvo gorških Brd protestira proti fašističnim provokacijam v Gorici

Trst, 13. avgusta. Dopisnik Tanjuga poroča: V gorških Brdih so bila včeraj velika protestna zborovanja zaradi množičnih aretacij antifašistov ob priliki fašističnih provokacij 9. tm. m. v Gorici. Demonstrativna zborovanja večjega obsega so bila v Kojsem, Vipolzah in Neblu. Ljudje so na zborovanjih ostro obsojali postopanje civilne policije. Z zborovanj so poslali resolucije, v katerih odločno zahtevajo razpust civilne policije in osvoboditev aretiranih antifašistov. Pri vseh protestnih zborovanjih in demonstracijah je ljudstvo odločno zahtevalo, da takoj izpuste na svobodo tajnika Okrožnega odbora SIAU-ja, tovariška Julija Beltrama. Tudi po drugih vaseh so bile velike manifestacije. V Neblu se je zbrala velika množica manifestantov iz zapadnih Brd, ki je demonstrirala proti postopanju ZVU. V vasi Vipolže se je zbralo čez 700 ljudi, ki so prav tako demonstrirali proti neupravičenemu postopanju policije proti antifašistom.

Spontana manifestacija za Jugoslavijo v Nabrežini

Trst, 13. avgusta. Dopisnik Tanjuga poroča: Včeraj je bila v Nabrežini okrajna mladinska konferenca. Po končani konferenci se je vse prebivalstvo pridružilo mladincem in uprizorilo veliko spontano manifestacijo za Jugoslavijo. Manifestanti so v sprevodu obšli vso vas. Policija ni bila navzoča in manifestacija se je mirno končala brez incidentov.

Ogorčena protestna zborovanja v coni B

Ajdovščina, 13. avgusta. (Tanjug). Gragaržani, Tolminci in Vipavci so na protestnih zborovanjih ogorčeno protestirali proti aretaciji tov. Julija Beltrama in njegovih tovarišev v Gorici. Zborovanja so se udeležile velike množice ljudi. Ljudstvo je silno ogorčeno in zahteva takojšnjo izpustitev antifašistov.

Dvoličnost nevarne igre: demokratične fraze g. Ewatta in atomska propaganda

Pariz, 13. avgusta. Pri razpravi o postopku je bila že dovolj razkrinkana igra, ki jo na mirovni konferenci vodijo pod krinko borbe za pravice malih narodov. Zdej je na primer povsem jasno, zakaj se prav delegacije angleških kolonij in dominionov, dalje Grčije, Brazilije in drugih držav, ki so povezane z londonsko in washingtonsko politiko, proglasile »navadno večino« kot edino metodo glasovanja, ki zagotavlja tako imenovano »enakopravnost« malih držav na mirovni konferenci. Očitno je, da ni bilo ameriški in angleški delegaciji posebno prijetno boriti se odkrito proti lastnem sklepu o postopku, k so bili sprejeti v Svetu zunanjih ministrov. Zato so poslali najprej v boj zastopnike tako imenovanih malih narodov iz tabora kolonij, dominionov in odvisnih držav. Kakor znano, so te »demokratične« pobarvane figure frontalno napadle dvotretjinsko večino. S tem so omogočili svojim velikim navdihovalcem vsiliti konferenci »kompromisno« angleško rešitev, ki je dejansko vtihotapila navadno večino v poslovnik. Ta načrtni manever je spravi preglasovanja in resno ogrozil ugled njenih sklepov. Nič ne more skriti dejstva, da odgovornost za ta razvoj odnosov na zasedanju 21 držav pade izključno na sile, ki si prizadevajo, da s pomočjo večine lutk svojih evropskih in izvenevropskih satelitov diktirajo mirovne pogoje narodov, ki se bori za svoje pravice proti nem in osvobodilni vojni.

stralske delegacije gospodu Herbertu Ewattu. To svojo vlogo »zagovornika malih narodov« igra gospod Ewatt s takšno presenetljivo vztrajnostjo, kakor da ni zaetopnik dela angleškega imperija, ampak da najmanj zastopa interese nekega naroda, ki se bori za svoje pravice proti tujemu zatiranju. Z manirami cenene demagoģa, s patetičnim glasom in gestikulacijo, ki upošteva potrebe fotoreporterjev, si g. Ewatt na vse mogoče načine prizadeva tako na govorniški tribuni kakor v kuloarjih in pri neuradnih sprejemih, da bi bil čim bolj prepričljiv v vlogi volka, obleženega v ovčjo kožo. Pri tem si njegovi prijatelji iz »navadne večine« na vse načine prizadevajo, da bi mu pomagali. »Demokratska« gesla gospoda Ewatta naletijo vselej na odobravanje organiziranega ansambla »malih« na konferenci. Hkrati je gospod Ewatt ena »velikih senzacij« tistega dela pariškega tiska, »ki se navdušuje« nad izolacijo Slovanov in nad »zmagami« anglosaškega bloka na konferenci. Toda gospod Ewatt ni edina senzacija, ki veže tisk trustov in okupacijskih fondov z mirovno konferenco v Parizu.

Druga senzacija pobornikov, da bi se mirovna konferenca spremenila v diktat neke skupine sil, prehaja otipljive okvire demokracije v katerih gospod Ewatt igra svojo vlogo. Razen reklamnih člankov za gospoda Ewatta reakcionarni tisk v Parizu objavlja v francosčini in angleščini od prvega dne konference obširne reportaže o eksploziji atomske bombe na Bikiniju. Da ta atomska propaganda nikakor ni naključje, ampak je načrtna ter

Ustanavljanje glavnih in zveznih industrijskih uprav

V zvezi z izpremenjenimi pogoji in prilikami v našem gospodarstvu, zlasti v industriji, se je pokazala potreba po spremembi samega vodilnega aparata. Izkušnje v času od osvoboditve so pokazale, da je dosedajni vodilni upravni aparat kljub koordinaciji posameznih panog gospodarstva vendarle brez direktnega kontakta z vodstvom tovarn in podjetij, da je preveč formalističen in da nima možnosti, da bi kontroliral in nadziral industrijsko proizvodnjo in njene potrebe.

Zato so pričeli v gospodarskih ministrstvih reorganizirati vodilni aparat. Te dni so ustanovili glavne in zvezne industrijske uprave, ki bodo posredovale med podjetji in ministri. Glavne in zvezne uprave bodo samostojna, upravna, operativna in vodstvena središča za določeno industrijsko panogo, ki bodo delale pod nadzorstvom in po navodilih zveznega ministrstva za industrijo.

Glavne in zvezne uprave so ustanovljene na načelu združevanja podjetij iste ali sorodne proizvodstvene panoge v enotno upravno operativno središče. Te uprave bodo imele pod sabo in bodo združevale samo ona podjetja, ki so bila glede na njihovo važnost proglašena za zvezna, v nasprotju s podjetji republiškega in lokalnega pomena, ki pa bodo povezana po istem načelu v federalnih, pokrajinskih in lokalnih upravah pod nadzorstvom pristojnih federalnih ministrstev, odnosno lokalnih ljudskih oblasti.

Glavne uprave bodo imele pod sabo posamezne panoge industrije, kjer so vsa podjetja te panoge proglašena za splošno državna, druga podjetja in

njihovo združevanje iz te panoge pa bodo prepuščena federalnim, pokrajinskim in lokalnim upravam.

Do sedaj so bile ustanovljene sledeče glavne uprave: za železniško-prometno industrijo, stroje in orodje, za avtomobilsko industrijo in precizno mehaniko, za kmetijske stroje, naprave in orodje, za cement, za kemično predelavo lesa, za veliko kemično industrijo, za elektro-kemično industrijo, za sladkor in spirit, za tobak, zvezne uprave pa za tekstilno industrijo, kožo in obutev, za industrijo rastlinskega olja ter za industrijsko proizvodnjo vina, žganja in alkoholnih pijač.

Te glavne in zvezne uprave morajo predvsem skrbeti, da čim bolj učinkovito vključijo ta podjetja v državni gospodarski organizem v skladu s splošnim gospodarskim načrtom in koordinirati morajo njihovo delo z gospodarsko politiko države. Pri izvrševanju te naloge nastopajo glavne uprave kot javno-pravni organi in njihovi odloki in navodila so obvezna za vsa podjetja, ne glede na to, da-li so državno zadržana ali pa delujejo v privatnem sektorju. S tem v zvezi morajo posvečati te uprave polno pozornost pravilni organizaciji in delu osnovnih industrijskih edinic-podjetij, da bi se proizvodnja izboljšala in racionalizirala. V upravno tehničnem pogledu morajo glavne uprave organizirati, koordinirati in kontrolirati delo svojih podjetij. Zato bodo vzdrževale uprave ozke stike s podjetji in ministrstvom, kateremu bodo dajale potrebne predloge in nasvete za izdajanje odlokov, ki bodo odločilnega pomena za doseg postavljenih nalog.

Vse uprave morajo posvečati glavno pozornost pospeševanju in izpopolnjevanju procesa proizvodnje v podjetjih. S prevzemom dolžnosti za oskrbo s surovinami, pogonskim materialom in načrtnega ravnanja s presežki, bodo glavne in zvezne uprave omogočile upravam podjetij, da se posvetijo bolj povečanju zmogljivosti in znižanju proizvodnih stroškov. V zvezi s tem ima glavna uprava, razen tega, da je sestavni del centralnega aparata z javnopravnimi funkcijami, tudi značaj povsem samostojne zasebne pravne osebe ter poslovno sposobnost, ki je potrebna za upravljanje nalog komercialnega značaja. Te naloge bo upravljala po pooblastilu in v interesu svojih podjetij ter splošnega gospodarstva. Da bodo glavne uprave lahko uspešno upravljale te naloge, bodo imele tudi lastna obratna sredstva ter ne bodo vključene v državni proračun, ampak se bodo vzdrževale z rednimi letnimi dohodki svojih podjetij.

Glavne uprave bodo imele tudi strokovni svet, ki ga bodo sestavljali ugledni strokovnjaki in vodje stroke. Zaradi neposrednega stika in s pomočjo tega sveta bo prišla do izraza tudi individualna pobuda samih podjetij, s čimer bo doseženo soglasje z načrtom, kar je bilo po starih pojmovanjih povsem izključeno — kakor je to nedavno naglasil v svojem ekspoziciju minister Kadrič — zdaj pa je glavna značilnost načrtnega gospodarstva, ki se gradi.

Da bi glavne in zvezne uprave čim uspešneje izpoljevale svoje naloge, bodo sodelovale z ljudskimi oblastmi, s sindikalnimi in drugimi množičnimi organizacijami.

Naše delo in uspehi

Delavci I. gradbenega območja pri gradnji borovniške proge napeto sledijo besedam Toma Brejca, ministra za delo, ob priliki volitev novih delavskih zaupnikov. Gradbeno delavstvo v Borovnici utrjuje svoje delavske organizacije in neprestano dviga storilnost svojega dela.

POZIV UPRAVE ZA ODKUP IN NABAVE LR SRBIJE NA TEKMOVANJE PRI ODKUPU ŽITA

Glede na pomen odkupa žita in izpolnitve uredbe o odkupu presežkov letos, je naslovljena uprava za odkup in nabavo ministrstva za trgovino in oskrbo LR Srbije poziv za tekmovanje vsem upravam za odkup in nabavo republiknih ministrstev za trgovino in oskrbo.

V tekmovalnem programu so določene naslednje obveznosti: katera izmed uprav bo odkupila sorazmerno več žita, kakor ga je določilo zvezno ministrstvo za trgovino in oskrbo; katera uprava bo prej končala odkupo-

vanje žita in imela preglednejšo evidenco; katera uprava bo odkupila več žita v prosti prodaji po predpisanih cenah in se bolj držala predpisov uredbe o odkupu presežkov žita. Daje se v programu določene tudi obveznosti glede izvedbe sistema za izpodbujanje odkupovanja, in sicer z olajšavami pri oskrbi kmetov z industrijskimi izdelki in s popularizacijo plačila odkupljenega žita s čekovno akreditivnimi nakaznicami.

Po predlogu uprave za odkup in nabave ministrstva za trgovino in

oskrbo LR Srbije bi naj trajalo tekmovanje do konca tega leta, rezultate pa bo ocenil odbor. V tem odboru bo zastopan po en zastopnik ministrstva za trgovino in oskrbo ljudskih republik in po trije zastopniki zveznega ministrstva za trgovino in oskrbo.

USPEŠNO ODKUPOVANJE ŽITA V VOJVODINI

V drugi polovici prejšnjega meseca so v vsej Vojvodini začeli odkupovati žito. V začetku se je odkupovanje razvijalo sorazmerno skromno, zdaj pa je na višku ter odkupijo dan za dnem več žita.

V Vojvodini je odkup žita poverjen »Zitoprometu«, ki je imel že prej dobro organizirano omrežje odkupnih postaj. Po nedavni reorganizaciji svojih postaj v Vojvodini se je »Zitopromet« posrečilo še bolj okrepiiti ter izpolniti svojo organizacijo.

Na normalen in ugoden razvoj odkupovanja žita so predvsem vplivale letošnje odkupne cene, ki so zbudile pri vseh pridelovalcih v Vojvodini največjo zadovoljnost. To se je najjasneje pokazalo, da so pridelovalci začeli takoj dovažati presežke žita za odkup. Prav tako so pridelovalci sprejeli z zadovoljnostjo uvedbo nakaznic za nakup racioniranih industrijskih izdelkov. Glede novega načina plačevanja z akreditivnimi čekovnimi nakaznicami je vladala v začetku med pridelovalci nekakšna zadržanost, zdaj so se pa prepričali, da lahko dvignejo z nakaznico denar na vsaki pošti brez vsakih težav, ali pa ravnajo s temi nakaznicami, kakor z gotovino.

Po dosedanjih poročilih se razvija odkup žita predvsem v Vojvodini dobro. Doslej, v prvih štirinajstih dneh je dosegla najboljši uspeh rajonska odkupna postaja v Petrogradu, ki je nakupila 1200 vagonov žita. Tudi v Subotici je bil dosežen lep rezultat. V Starem Bečeju je bilo doslej odkupljeno nad 500 vagonov žita. Med najboljše odkupne postaje spadajo še: Senta, Sombor in Odžaci.

V Slavoniji in Baranji je dosegel pri odkupu žita najboljši uspeh osiješki okraj

Prejšnji teden so začeli v Slavoniji in Baranji odkupovati pšenico, rž, ječmen in oves. Zito odkupuje nad 20 odkupnih postaj. Dotok prostih presežkov je velik, tako da imajo odkupne postaje mnogo dela. Doslej je na prvem mestu osiješki okraj. Težava je z vskladitvenjem pšenice, ker je na vsem Hrvaškem samo en silos, in sicer v Osijeku. V ta silos lahko shranijo okrog 1500 vagonov žita. Zito bodo shranili v skladiščih in kjer bo pač primeren prostor.

Nad 300.000 m tekstilnega blaga je bilo poslano v okraje, kjer je odkup žita najboljši

Zaradi nepričakovano velikih količin žita za odkup ter velikih ponudb prostih presežkov so bili kontingenti tekstilnega blaga in železnic, ki so bili določeni za oskrbo interesentov po akreditivnih čekovnih nakaznicah, v nekaterih okrajih nezadostni, in sicer prav tam, kjer je odkup pšenice najboljši. Na nujno zahtevo krajevnih ljudskih oblasti so bile te dni odposlane večje količine tekstilnega blaga v vsa okrožja v Srbiji, kjer se je čutila potreba po tem blagu, in zlasti v področju okrožja, kjer so bile po zadnjih podatkih odkupljene največje količine žita. Poslano je bilo nad 300.000 m platna, sukna in raznega drugega tekstilnega blaga za pridelovalce, ki oddajajo žito. S tem je ustrezno največjim potrebam po tekstilnem blagu, kjer ga ni bilo dovolj.

Dušan Blagojević (»Borba«).

Taki ljudje ne spadajo v naše javne ustanove

V Slajmerjevem domu v Ljubljani je kot hišni zdravnik uslužben medicince Pochyla Bojan. Doma je z Jesenic. Takoj ob pričetku okupacije se je udinjal nemškimi oblastem. V letih 1941 in 1942 je bil v vrstah nacističnih hlapcev. Delal je v ambulanti na Jesenicah. Zaradi vestnega hlapčevanja Nemcem je lahko odšel študirat na dunajsko univerzo, kjer so smeli študirati samo nacisti. Sloveniji na Dunaju so ga smatrali za gestapovskega ovađuha in se ga ozibali. Pred komisijo za defašizacijo na ljubljanski univerzi je izjavil, da zato ni zahajal v slovensko družbo, ker se je bal kompromitiranja. Na Dunaju se je družil le z gestapovskimi vojniki, pokvarjenimi tipi ter člani »SS«. Ko je bil njegov brat zaradi dela v OF zaprt, je Pochyla govoril, da to ni več njegov brat, ker se družil z »banditi«. Zato se je Pochyla bal partizanov in se ni upal z Dunaja domov.

Po osvoboditvi pa je le našel pot domov. Natvezel je, da je delal za partizane, in bil sprejet na medicinski fakulteti ljubljanske univerze. Pochyla je mislil, da je njegova preteklost pozabljena, toda kmalu je prišlo na dan njegovo izdajalstvo. Komisija za defašizacijo na ljubljanski univerzi je stvar temeljito preiskala in ugotovila, da se je Pochyla med okupacijo udinjal Nemcem in da je bil navdušen nemec. Sklenila je, da se ni izpitil, opravljeni med okupacije, ne priznajo ter da se on za dve leti izključi iz vseh jugoslovanskih univerz.

Toda Pochyla je kot medicince dobil službo hišnega zdravnika v Slajmerjevem domu, kjer niso prav nič premostrili njegove preteklosti. S svojim delom v Slajmerjevem domu je Pochyla pokazal, da se ni prav nič spremenil. Svoje delo

je opravljal brez interesa za skupnost, brez razumevanja in zelo birokratsko. Značilen je primer, ko se je v Slajmerjevem domu zglasil zaradi sprejema v sanatorij pokojni slikar Vito Globočnik. Kljub njegovi težki bolezni za Pochyla ni hotel sprejeti, ker ni imel formalnega sprejemnega lista. Zato je moral Vito Globočnik iskati pomoči drugje, kar je v veliki meri še poslabšalo njegovo stanje. Ta primer nam kaže ne samo birokratsko postopanje, temveč tudi vsako pomanjkanje socialnega čuta ter izvajanje zdravniške prakse na način, ki je bil značilen za kapitalistične zdravstvene ustanove v bivši Jugoslaviji.

Ceprav je komisija za defašizacijo na ljubljanski univerzi z izključitvijo Pochyla iz vseh univerz Jugoslavije pokazala, da ne moremo zaupati človeku, ki se je še do nedavnega boril proti ljudstvu in ki s svojim sedanjim postopanjem kvari ugled naših sanitarnih ustanov, vendar je Pochyla še danes hišni zdravnik v Slajmerjevem domu. Ali se uprava Slajmerjevega doma ne zanima za preteklost svojih uslužbencev, ker Pochyla še ni odstavljen s tega položaja? Za takšno mesto je dovolj vrednih, sposobnih in predanih ljudi, ki so po svoji preteklosti in sedanjem delu vredni popolnega zaupanja ljudstva. Kakor je jasno nam, pravtako mora biti jasno upravi Slajmerjevega doma, da za ljudi, kakršni so Pochyla, ni mesta v naših javnih ustanovah. Dolžnost uprave Slajmerjevega doma je, da si popravila slabo sprječevalo svoje politične zavednosti, ki si ga je sama izstavila s tem, da ob sprejemu Pochyla ni dovolj tehtno premostrila njegove preteklosti, še bolj pa s tem, da je še danes uslužben v njenem zavodu. G. G.

V nedeljo vsi na proslavo „Matije Gubca“ na Krško polje

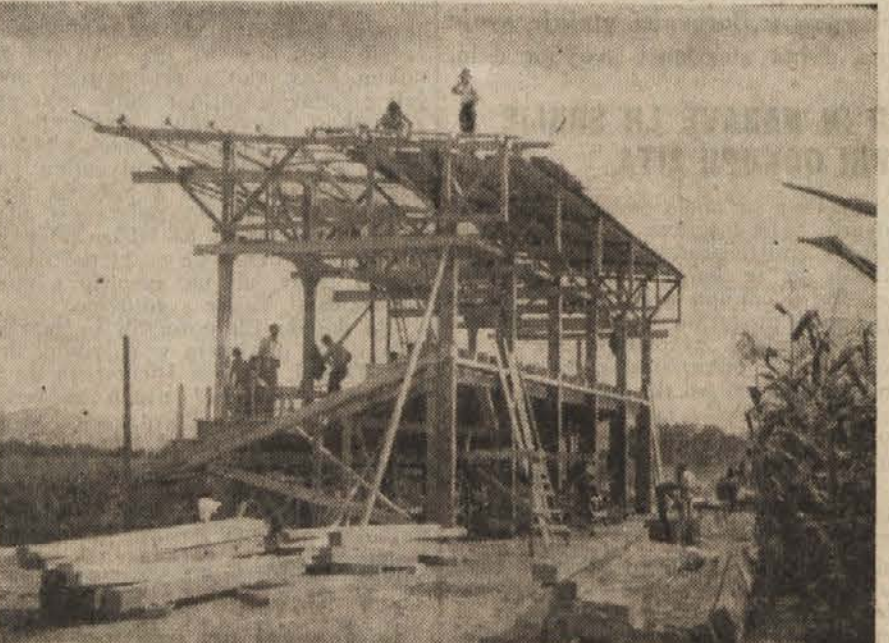
Po petih letih bo v nedeljo 18. t. m. na Krškem polju zopet tradicionalno kmečko slavo — proslava »Matije Gubca«. Letos bo ta praznik združil še prav posebno mnogo ljudi. Ze sedaj so najavljene gostije iz vseh krajev Slovenije, pa tudi s Hrvaške strani bo prišlo mnogo obiskovalcev. Ze dejstvo, da sta sprejela častno predsedstvo prireditve predsednik VLRS tovariš Miha Marinko in podpredsednik vlade LR Hrvaške tovariš Franjo Gaži, govori, da bo ta prireditev velika manifestacija delovnega ljudstva tako iz Slovenije, kakor tudi iz Hrvaške.

Ze več kot 2 meseca pripravljajo vse potrebno za to veliko slavo. Pri Krškem je dogotovljen velik stadion za okrog 20.000 gledalcev. Tu bodo popoldne velike konjske dirke, za katere so se prijavili že skoraj vsi najboljši tekmovalci iz vseh krajev Jugoslavije.

Glavni del proslave se bo pričel dopoldne takoj po prihodu posebnih vlakov, ki jih organizira Putnik v Ljubljani in Mariboru. Velika revija nam bo prikazala zgodovino kmečkih puntov ter konec Gubčeve vojske, ki je bila pred 400 leti premagana na Krškem polju. Revija bo ponazorila osvobodilno borbo naših narodov ter prikazala zanimivosti iz kmečkega življenja ter obrtniške in industrijske proizvode. Dopoldansko proslavo bo zaključila velika fizikalna parada, pri kateri bodo sodelovali fizikalturniki iz skoraj vseh krajev Slovenije, pa tudi iz mnogih krajev Hrvaške.

Vsa pojasnila daje »Putnik« v Ljubljani in Mariboru.

Obiščite v nedeljo Krško polje, udeležite se velike manifestacije delovnega ljudstva, proslave »Matije Gubca«.

Na Krškem polju grade tribuno za proslavo Matije Gubca

Mladinska proga Brčko-Banoviči V. minerska brigada je že drugič dobila desetdnevno prehodno zastavico

Štab mladinskih delovnih brigad je po proučitvi rezultatov brigad II. zamenjave od 27. 7. do 8. 8. dodelil desetdnevno prehodno zastavico V. minerski brigadi, ki uspešno dela predor »Majevica«, najtežje delo na Mladinski progi. V tej brigadi so najboljši mladinci iz vseh brigad. V. minerska brigada je prva, ki je že drugič dobila prehodno zastavico.

Zastavica ji bo predana na dan velike zmage graditeljev Mladinske proge, ko bo prebit predor »Majevica«. — Pri svečani predaji bo navzoč po en član vsake delovne brigade.

Proglasitev udarnikov II. zamenjave

Pri dosedanem delu so mladinci in mladinke vseh brigad II. zamenjave pokazali veliko požrtvovalnost pri izvrševanju svojih nalog. Med mladimi graditelji so se mnogi odlikovali, zlasti so marljivi brigadirji, ki so s svojim delom zgled vsem ostalim. Zaradi tega je štab mladinskih brigad določil, da proglasi 137 mladincev in mladink za udarnike. Največ jih je bilo proglašanih v minerski, in sicer 84, v brigadi Juljske krajine pa 27.

Razen tega je bilo pohvaljenih še 612 brigadirjev. Mladinci, proglašeni za udarnike, so prejeli udarniške diplome in znake.

III. zagreška univerzitetna brigada dela na četrtem odseku

III. zagreška univerzitetna brigada dela na četrtem odseku, kjer so dosedaj opravljali samo pripravljala dela. Poleg nje dela na tem odseku še pet drugih univerzitetnih brigad iz Zagreba. Najbolj se je odlikovala III. zagreška univerzitetna brigada, ki jo sestavljajo študenti tehnike. Uspelo jim je, da so v 6 urah izruvali 20 štorov večjega obsega, kar predstavlja znaten uspeh. Pri delu se je zlasti odlikovala 4. četa, ki je v 6 urah očistila 730 kv. m humusa. Napovedali so si tudi medsebojno brigadno tekmovanje.

VI. banjaluška srednješolska brigada je prvi dan očistila 500 m² površine

VI. banjaluška srednješolska brigada je, potem, ko je končala očiščevalna dela na trasi, pričela z delom na nasipu

Dopisi „Ljudski pravici“

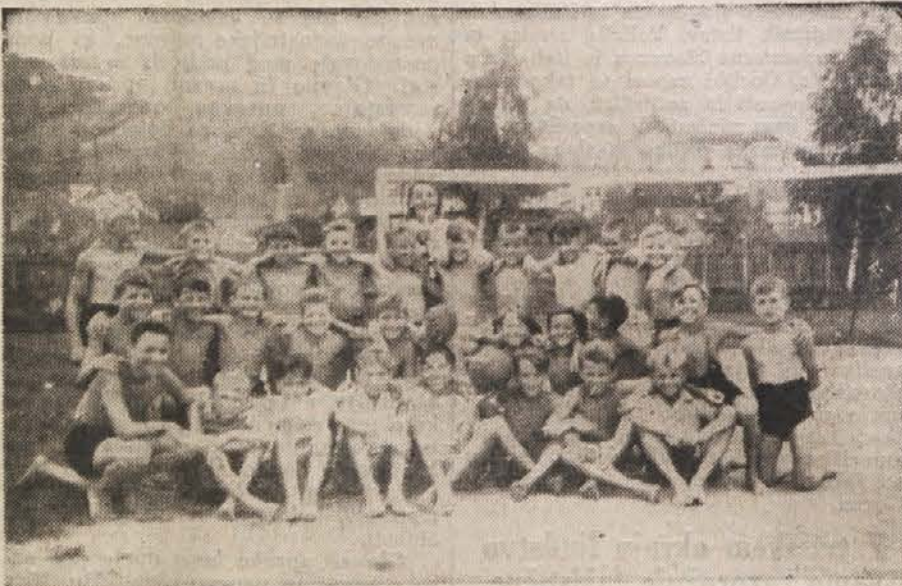
Počitniška kolonija v Škofji Loki

Letos smo odšli pionirji na počitniške kolonije na vse strani naše domovine. Nekaj nas je odšlo v lepo mesto Škofjo Loko, kjer smo zelo zadovoljni. Hrana je okusna in izdatna, zato smo se v tem kratkem času že precej popravili. Sončenja in kopanja nam tudi ne manjka.

Tudi bližnja okolica Loke je poznamo, saj hodimo vsak dan na sprehode, kjer vidimo vedno kaj lepšega in zanimivega.

Najljepši pa so nam celodnevni izleti, kjer si postavimo šotore in se zabavamo z različnimi igrami.

Proti večeru se utrujeni, toda polni veselja vrnemo domov. Tako nam hitro potekajo lepi dnevi in vse prekmalu se bomo morali vrniti nazaj v Ljubljano. K. L.

Nogometna skupina pionirjev počitniške kolonije v Škofji Loki

Delavci trboveljske osrednje delavnice na prostovoljnem delu v Bočni

V zgodnjih jutranjih urah v nedeljo, 4. avgusta, smo se zbrali tovariši osrednje in Gvido delavnice. Se v miraku smo pred osrednjo delavnico naložili na avto že pripravljene predmete, ki smo jih izdelali v prostovoljnih urah. 88 tovarišev je delalo 1817 ur ter napravilo: 20 parov nasadil, 20 malih nožev, 30 motik, 4 ključavnice, 2 samokolnice, 9 stolic, 1 plug, 2 loparja, 40 pralic, 18 potkov, 7 sekir za steljo, 2 kompletna štedilnika, 12 velikih loncev, 10 drvarskih sekir, 10 krampov, 10 rovnice, 5 vil, 5 grabelj, 1 gnojnično sesalno in 1 zapah.

Ob 4. uri zjutraj je bil odhod. Zapeli smo in tudi harmonika se je oglasila. Kljub malemu defektu, ki smo ga imeli med potjo, smo ob 8. uri prispeli skozi

lepo Savinjsko dolino v Bočno, kjer so nas prisrčno sprejeli Bočani. Takoj, ko smo stopili v vas, smo bili presenečeni nad pridnostjo teh ljudi. Porušeno vas so Bočani v kratki dobi že skoraj vso obnovili.

Po zajtrku, ki so ga nam pripravili, smo se takoj podali na delo. Prenovili in zakrpalni smo veliko število loncev, skled, umivalnikov in zalivalnih posod. Dve hiši smo popolnoma opremili z žlebovi in odtočnimi cevmi. Zavarili smo več sekir, verig, cepinov za les ter še nešteto drugih predmetov, popravili nad 30 ključavnice, ključev, likalnikov itd.

Ob 4. uri popoldne smo se poslovili od prijanzin in pridnih Bočanov ter krenili nazaj v Trbovlje. K. G.

KOZJE Sestanek agrarnih interesentov

V četrtek 1. t. m. smo sklicali sestanek agrarnih interesentov. Da bi nam povedali svoje želje in pritožbe in nam opisali svoje delo, odkar so postali lastniki zemlje. Prišli so vsi in skoro vsak je kaj povedal. Pravili so, da so spomlad na leteli na poedince, ki so dvomili nad izvedbo agrarne reforme, češ, saj bo itak kmalu zopet razveljavljena. Medtem so pa naši ljudje dodeljeno zemljo pridno obdelovali, popravili zgodnje posevke, žito in krmo. Dodeljeno zemljo so si novi mejaši večinoma sami po medsebojnem sporazumu razmejili in postavili mejnike. Pritožb resnega značaja ni bilo slišati. Tako na primer se je tov. Jožefa Rajgl pritožila, da so ji zlikovci populili tri mlada drevesca, ki jih je spomlad vsadila v spomin na leto, ko je postala srednja lastnica zemlje, na leto, ko je naša ljudska oblast uresničila tisočletni sen, da bodi zemlja last tistega, ki jo obdeluje. Tovarišici Alojzija Župan in Amalija Kršlan letos dodeljene zemlje nista mogli za sebe obdelati, ker je bila po najemniku že posejana z ozimino. Ko sta zvedeli, da dobita za letos plačano najemnino, sta se prepričali, da sta postali pravi lastniki. Je še nekaj interesentov, ki nimajo zemlje in bi jo potrebovali. Ako bo agrarna komisija še razpoglašala s kakšnimi parcelami, bodo prišli seveda tudi ti na vrsto. Dober vtis so napravili očitki, da ta ali oni kos zemlje ni zadostno obdelan in izkoriščen, iz česar sklepamo, kolikšno važnost polagajo naši ljudje na to, da je vsaka ped zemlje ekono-mično izrabljena.

Po končanem razgovoru o agrarni re-

LJUBLJANA-MOSTE Predovičeva ulica je razvila svoj prapor

Med ljubljanskimi predmestji so bile delavske Moste vedno med prvimi. V Mostah samih pa prednjači teren Moste-Selo in teren Predovičeva ulica. Tako si je tudi ulični odbor Predovičeve ulice prvi nabavil svoj lastni prapor.

Razvilje krasno izdelanega prapora s sliko našega voditelja maršala Tita z napisom: »Ti vodi nas ves ljub in drag, nam bodi vzor, sovragu strah«, ki je bilo v nedeljo, 4. t. m., popoldne, se je spremenilo v veliko manifestacijo. V trdnoto ni združilo samo Predovičeve ulice, ampak vse Moste. Razvilje je bilo na Legatovem vrtu, kjer so postavili oder za slavnost in nastope. O pomenu slavlja in novega prapora je spregovoril terenski prosvetar in ulični propagandist tov. R. Rehar, ob koncu svojega govora pa ga je izročil uličnemu tajniku in praporščaku tov. Tonetu Babniku.

Po slavnostnem razvilju prapora je bil kulturni nastop, pri katerem so prednjačili domači fizikalturniki s svojimi vzorno sestavljenimi in izvajanimi točkami. Nato se je ob navzočnosti velike množice domačinov in gostov razvila ljudska zabava. Rehar.

formi so zborovalci načeli še vprašanje odkupa žita. Posebno nas je veselilo, da so udeleženci sami dali pobudo, naj bi se sestanki agrarnih interesentov v gotovem razdobju še vršili.

Franjo Čepin, Kozje

V začetku meseca septembra bo odšlo 1.000 slovenskih mladincev in mladink na gradnjo »Mladinske proge«.

četrtle sekteje. Prvi dan je očistila 500 kv. metrov površine trase, 60 kv. m žive meje, izkopala 14 štorov in posekala 3 drevesa. Drugi dan je očistila 460 kv. metrov terena ter izkopala in utrdila nasip s 173 kub. m zemlje. Tretji dan je izkopala 509 kub. m zemlje in jo odpeljala na nasip. Pri teh delih se je posebno izkazal mladinec Stanko Nedjedovič, ki je zmetal v dolžini 5 m 630 samokolnic zemlje. Posebno se je izkazala 5. četa, ki je organizirala delo po skupinah.

GO Rdečega križa Bosne in Hercegovine je obdaroval graditelje »Mladinske proge«

Glavni odbor Rdečega križa Bosne in Hercegovine je podaril graditeljem Mladinske proge večjo količino hrane in obleke. Darila so predali člani GO RK Bosne in Hercegovine štabu mladinskih delovnih brigad, ki jih bo razdelil po posameznih brigadah. Daril je okrog 7 vagonov.

Po predaji daril so člani GO obiskali posamezne brigade na Mladinski progi.

Grška mladina na progi Brčko-Banoviči protestira proti terorju v Grčiji

Brigadirji grške mladinske delovne brigade na Mladinski progi so imeli v Kiseljaku velik protestni miting proti strahovitemu terorju grških monarhofašistov nad grškimi ljudstvom. Protestnega mitinga so se udeležile poljske, bolgarske in madžarske brigade, mladinci iz Juljske krajine in vseh delov Jugoslavije.

Na mitingu je govoril Janis Kondos, predstavnik grških borcev, ki so zbežali v Jugoslavijo, nato pa Jovanovič Bartič-Can Stana, ki je v imenu 9000 graditeljev Mladinske proge pohvalila junško grško ljudstvo. Govorili so tudi komandanti bolgarske, poljske in madžarske brigade, jugoslovanskih izseljencev v Franciji.

Ob zaključku so bile poslane pozdravne brzojavke štirim ministrom za zunanje zadeve, mirovni konferenci, Svetovni sindikalni federaciji dela, grški federaciji demokratične mladine in Svetovni federaciji žena.

BRČKO-BANOVIČI Mladinec Miloš piše svoji mami

V poslednjih dneh nisem doživel nič posebnega. Delamo po pet ur na dan. Kopljemo temelje za postajo, v kratkem pa bomo začeli betonirati. Delamo popoldne od treh do šestih.

V nedeljo pride k nam novomeška brigada. Imeli bomo fizikalturne tekme ter priredili miting za tukajšnje prebivalce.

Brigadno himno »Na progo, na progo, na progo že zjutraj hitimo...«, ki jo pojemo po navepu »na juriš«, smo zložili sami.

Ko smo bili pred kratkim na delu, nam je avion spustil velik zavoj samih knjig. To je bilo veselje. Včeraj zvečer pa je bilo pri nas zelo zanimivo. Inženir na progi nam ni hotel dati desk za oder, čeprav jih je na postaji več kot dovolj. Je pač človek starega kova, ki nas ne razume. Naša akcija je pa naposled le uspela in dobili smo jih nad 20. Sedaj imamo oder za naše prireditve, dočim smo se prej zbirali okrog tabornega ognja.

15. avgusta bo popravljen železniški most čez Savo pri Brčkem, ki ga je okupator porušil. Potem bo imel vlak direktno zvezo brez prestopanja. Če Te mika, pridi na progo. Najbolje je, da se pridružiš kakšni delegaciji. Ne smeš misliti, da se mi toži po domu ali da si želim paketa, kajti tu imamo vsega zadosti. Torej, če te proga in naše življenje zanima, pridi.

Mnogim sem od tu že pisal, ne dobim pa od njih nobenega odgovora. Nič zato. Zaključujem in lepo pozdravim Tebe in tatka Miloš.

BUKOVCI Obiskali smo žabarske pionirje

V nedeljo zgodaj zjutraj je korakala mladina »Prešernove brigade« v 10 km oddaljeno vas Zabar. Na delcu v lapolale zastave, harmonika je dajala takt. Sonce se je dvigalo, vročina je narasla. V Zabarju nas je pričakovala mladina. Ustavili smo se na velikem prostoru med šolo in ljudskim odborom. Mladina v narodnih nošah nas je obstopila in se prijateljsko pogovarjala z nami. Izpraševala je o Sloveniji, o Ljubljani in, kako nam ugaja njihova ožja domovina. Zaprlesali so kolo, v katerega so pritegnili tudi nas. Hitro so potekale dopoldanske ure. Povabili so nas na kosilo. Dekleta so neprestano nosila na mizo bobsanske dobrote, mi smo pa veselo se-gali po njih.

Popoldne smo priredili kratak miting, nato pa se odpravili na pot proti domu. Pionirji so nas sprejeli in ves čas vzkljali mladini Slovenije in maršalu Titu. Pred slovesom se nam je za obisk zahvalil komandant Žabarskih pionirjev in obljubil smo morali, da še pridemo. Ko smo se ločili je odmeval iz vseh grl en sam klic »bratstvo — edinstvo«. Pionirji so še dolgo vzkljkali za nami in nam mahali v pozdrav. Vsak izmed nas je čutil v srcu ljubezen do bosanske mladine. Čutili smo, da smo vsi sinovi in graditelji naše skupne domovine Jugoslavije.

Cilenšek Majda iz Prešernove brigade.

STOPERCE Stoperčani obnavljajo šolo

Solska občina Stoperce stoji na severnem vznožju haleških hribov. Po neštetihih gričih med gozdovi in v skritih grapah je raztresenih 200 domacij. Na stoperškem področju so se pogosto vršile hude borbe med partizani in švabi. Stoperčani so dajali partizanom živež in prenočišča v svojih kočah vse do osvobojenja. Vozniki so partizanom prevažali tovore in ranjence, dekleta in otroci pa so opravljali kurirsko službo. Ni bilo niti enega primera, da bi bili borci OF na stoperškem področju izdani od domačinov, 16 domačinov pa je bilo ustreljenih kot talci. V noči 1. novembra 1944 je zaradi borb zgorole v vsem inventarjem šolske poslopje v Stopercah. Takoj po osvobojenju so si Stoperčani prizadevali, da obnovijo svojo šolo. Čeprav je ta vas reven, gospodarsko pasiven kraj, so varščani v zimi 1945-46 iz lastnih sredstev, največ s prodajo drv zbrali nad 100.000 dinarjev ter postavili novo ostrašje na ožgano zidovje svoje šole. Ostrašje je postavil tesarski mojster Mesarič Ciril iz Makol, meseca januarja 1946 za časa najhujših snežnih metežev. To pa zaradi tega, ker je pretla nevarnost, da bi se nepokriti zidovi zaradi mraza porušili. Okrajni LO Ptuj je daroval za pokrivanje novega ostrašja 19.000 komadov strešne opeke. Tako je bil storjen prvi korak za obnovo. Na priporočilo prosvetnega referenta okrajnega LO Ptuj, okrajnega šolskega nadzornika, je bilo v svrhu obnove šolskega poslopja v Stopercah darovanih iz narodne imovine 30 m gradbenege lesa ter šolski občini Stoperce naklo-njen kredit 200.000 din. Od tega zneska je bilo že izplačanih meseca julija t. l. 70.000 din. Obnovo šolske zgradbe je prevzelo mestno gradbeno podjetje Ptuj. Obnovitvena dela so na veliko veselje občanov v polnem razmahu. K. E.

KLAVZE-PODMELEC V tromesečnem tekmovanju so prebivalci vasi Klavže in Podmelec opravili 1500 prostovoljnih ur za obnovo porušeni-h domov in s tem prihranili v delu in materialu čez 5000 lir. Posebno so se izkazali vaščani iz Klavž, ki so pretekli teden delali tri dni prostovoljno, izkupi-ček pa so dali v fond za obnovo in pomoč potrebnim vaščanom. S. M.

DELAVCI! KMETI! INTELIGENCA!

VKP(b)

ZGODOVINA VSEZVEZNE KOMUNISTICNE PARTIJE (BOLJSEVIKOV)

KRATKI KURZ

broširano din 40.—
polplatno » 70.—
usnje » 200.—

Dobi se v

CANKARJEVI ZALOŽBI

LJUBLJANA, SELENBURGOVA UL. 6
TELEFON 40-22

Fizikturna značka — spričevalo najvišje obrdnbnne in delovne sposobnosti!

OBVESTILA

Postopek za plačevanje oskrbnih stroškov za zdravljenje v kliničnih bolnišnicah

Ministrstvo za ljudsko zdravstvo sporoča: Dosedanji postopek pri plačevanju in terjanju oskrbnih stroškov za zdravljenje v kliničnih bolnišnicah je zaradi svoje kompliciranosti za mesto Ljubljana neporabno, ker v preveliki meri obremenjuje vse mestne ljudske odbore ter zaradi dolgotrajnosti potrebnih poizvedb zavlačuje točno plačevanje teh stroškov. Zato je Ministrstvo za ljudsko zdravstvo v sporazumu z MLO odredilo, da naj uprava kliničnih bolnic pošilja v bodoče po končanem zdravljenju račune za izplačilo stroškov neposredno vsem osebam, ki so se zdravile v kliničnih bolnišnicah, odnosno onim, ki so dolžni skrbeti zanje, in sicer ne glede na to, ali lahko sami plačajo te stroške ali ne. Glede nadaljnjega postopka bo na računih pripomba, da naj vsi oni, ki niso zmožni poravnati računa, predložijo prejeti račun svojemu uličnemu odboru, ki ga bo s svoje strani opremil s podatki o pramoženskih razmerah dolžnega, nakar ga bo predložil četrtinskemu odboru v izplačilo. Na ta način se bo postopek zelo poenostavil ter bodo četrtinski odbori močno razbremenjeni. Vsi oni pa, ki lahko sami plačajo stroške za zdravljenje naj račune čim prej poravnajo, ker s tem olajšajo delo uprave kliničnih bolnic ter četrtinskih odborov in tudi sebi prihranijo nepotrebne sitnosti in pota zaradi izterjevanja računa.

ŠOLSTVO

SPREJEM NA UCITELJISCE

Drž. učiteljske v Mariboru objavlja, da se vrše iz izpitom iz petja in zdravniškimi pregledom sprejemi za I. letnik učiteljske 6. in 7. septembra 1946 od 8. do 12. ure. Prošnje je kolkovati s kolkom za 10 din in jo vložiti najpozneje do 31. avgusta t. l. pri ravnateljstvu. Prošnji je priložiti: rojstni list, domovnico, življenjepisa z navedbo solanja in življenja med okupacijo, karakteristiko KLO in LMS, spričevalo o nižjem tečajnem izpitu in o IV. gimnazijskem razredu. Vse, ki so že vložili prošnje, se opozarja, da manjkajoče dokumente čim prej dopošljejo, ker se sicer prošnje ne more ugoditi. Vpisnina je 60 din, ker velja tudi za vpis v II. letnik, za kar je pokazati liansko spričevalo. Vpis se vrši 9. in 10. septembra od 8. do 12. ure.

Na drž. nižji gimnaziji v Zagorju bodo popravni in razredni izpiti 2. septembra, popravni izpiti za nižji teč. izpit 3. septembra, privatni izpiti 4. septembra, sprejemni izpiti za I. razr. 6. in 7. septembra. Vpisovanje v II., III. in IV. razr. bo 8. septembra, v I. razr. bo 9. septembra, za upravičene zamudnike vseh razredov še 10. septembra. Prošnje za izpite vseh vrst je vložiti v času od 25.—31. septembra. Prošnje za popravne izpite morajo biti kolkovane z 10 din in za vsak predmet še po 10 din. Kolkovane prošnje za sprejemni izpit je oddati do 31. septembra. Obrazce za prošnje za sprejemni izpit dobite na zavodu. Nadaljnje informacije dobite v pisarni ravnateljstva.

Dijakom, ki so na drž. učiteljske v Mariboru obiskovali v 8. l. 1945-46 petmesečni pedagoški tečaj in opravili zanj predpisane izpite, se prizna štiri razred učiteljske, ki bi ga sicer redno dokončali, ako opravijo še dopolnilne izpite iz rusčine in telesne vzgoje v septemberskem roku. — Dijaki se morejo v jeseni vpisati v redno šolo, toda ministrstvo za prosveto si pridržuje pravico, da jih tudi med letom pošlje v učiteljsko službo, ako bo treba.

Dopolnilni in diplomski izpiti na drž. učiteljske v Mariboru bodo od 3. do 5. septembra 1946. Podrobni raspored izpitov bo objavljen 2. septembra t. l. na šolski oglasni deski. — Vse prošnje za izpite je vložiti najpozneje do 31. avgusta t. l. K prošnji kolkovati z 19 din kolkom je priložiti rojstni list, spričevala in zadnje omeno, ki jo je prejel kandidat kot učitelj. Priloge je kolkovati s 5 din kolkom. Kandidati s slabo službeno oceno ne morejo delati izpitolov. — Po navodilih ministrstva za prosveto se opravljajo privatni izpiti za prisilce iz teritorija mariborskega in celjskega okrožja na drž. učiteljske v Mariboru. — Ravnateljstvo.

IV. državna ženska gimnazija v Ljubljani. Popravni izpiti bodo po temle redu: 3. septembra za 1., 2. in 4. razred; 3. septembra za 3., 5. in 6. razred; 5. in 6. septembra nižji tečajni izpit — pismeni. Razredni izpiti: 2. in 3. septembra. Privatni izpiti 3. in 4. septembra pismeni. 4. in 5. septembra ustni. Sprejemni izpiti 6. in 7. septembra. Prošnje za popravne, privatne in sprejemne izpite sprejema ravnateljstvo do 30. avgusta. — Pričetek izpitov vsakokrat ob 8. uri zjutraj. — Ravnateljstvo.

Ravnateljstvo drž. učiteljske v Ljubljani objavlja: I. Prošnje za sprejem v I. letnik bo sprejemalo ravnateljstvo samo

Glavni urednik Ivan Bratko, Ljubljana, Kopitarjeva 6. Naslov uredništva, uprave in tiskarne »Ljudske pravice«: Ljubljana, Kopitarjeva 6. — Telefon 23-61—23-65. Št. ček. računa 16.690.

Tel. štev. za naročnino »Ljudske pravice« 30-30, Miklošičeva cesta 5.

DNEVNE VESTI

Ribarska zadruga v Ljubljani priredi v nedeljo 25. avgusta zadrugni izlet v Podpeč pri Vrhniki. Vabljeni vsi zadrugni člani in prijatelji ribarskega športa. — Informacije v zadrugnem lokalu v sredo in petek od 16. do 19. ure.

Trgovski uslužbenec državnih, zadrugnih in privatnih podjetij iz okraja Trbovlje, ki so med okupacijo dovršili učno dobo, so obvezni posečati štiritečajski tečaj, ki bo na Gospodarski šoli za vajence trgovinskih podjetij v Trbovljah (gimnazija) od 16. avg. do 15. septembra t. l. Vsi navedeni uslužbenec naj se zgledajo na Gospodarski šoli v Trbovljah v petek 16. avg. ob 4. uri popoldne.

Ljudskošolski otroci, ki so bili na letovanju v II. skupini v Skofji Loki, se povrnejo nazaj v Ljubljano v petek, dne 16. avgusta 1946. Pripeljejo se z vlakom, ki pride na glavni kolodvor ob 16. uri 23 minut. — Starši, pridite počakati svoje otroke na kolodvor, odkoder jih boste spremlili domov!

V Trbovljah priredi pevsko delavsko društvo »Zarja« pevsko-rezitnijski večer s sodelovanjem članov slovenskega narodnega gledališča iz Maribora dne 15. 8. 1946 v Delavskem domu. — Ker obeta spored duševno razvedrilo, obisk prireditelje priporočamo!

Tržne cene v Mariboru

dne 10. 8. 1946

Sočivje: cvetača 10—12 din, fižol 8—10 din, grah luščen 7—10 din, grah v stročju 4 din, hren 12 din, kumare 1—4 din, kumare za vlaganje 6—8 din, majaron 12 din, paprika sladka 14—20 din, paprika huda 16—20 din, paradizniki 1—5 din, radič zeleni 8 din, redkev 4—6 din, solata glavna 8—12 din, solata endivija 7—10 din, špinata 8—10 din, Zelenjava: bob 6—8 din, buče jedilne 1—3 din, čebula 5—8 din, česen 50—60 din, krompir 2,50—4 din, ohrovt 4—6 din, pesa rdeča 2—6 din, zelje v glavah 3—6 din, zelje rdeče 6 din. Sadje: breskva 8—14 din, češnje 4—9 din, grozdje 13—20 din, hruška 4—8 din, jabolka 2—5 din, orehi 30—32 din, ringlo 3—6 din, slive 4—7 din. Porutina: gosti 120 din, kokoši 100—140 din, piščanci 40—80 din, petelin 60—70 din, purani 185 din, race 100 din.

Opozarjamo vse prodajalce sadja, da donšajo na trg zdravo, zrelo in snažno sadje, sicer bom vsakega prodajalca zavrnil. Prodaja sadja in zelenjave po ulicah je zabranjena.

MUHE PRENASAJO NALEZLJIVE BOLEZNI.

Izkustva študija načinov prenosa nalezljivih bolezni, posebno še črevesnih nalezljivih bolezni, trebušnega tifusa, paratifusa, griže in raznih nalezljivih drisk, so nedvomno pokazala, da morejo baš muhe prenašati kali teh bolezni od bolnika ozroma po njegovem blatu okuženih predmetov na zdravega človeka ali živila, ki jih tako okužene uživamo.

Neobhodno potrebno je, da z vsami razpoložljivimi sredstvi zatiramo muhe. Najboljša obramba in najučinkovitejšo sredstvo proti mušji nadlegi in tako tudi obramba proti nalezljivim boleznim je snaga v stanovanjih, na dvoriščih, vrtovih, gospodarskih poslopih in hlevih. Dolžnost vseh prebivalcev je, da store vse, kar je možno, da se z največjo snago prepreči povečanje mušje nadlege in širjenje nalezljivih bolezni.

Zdravstveni oddelek MLO ima na razpolago nekaj razkuževalnega sredstva, ki v primerih večje mušje nadlege more uničevati mušji zarod. Kdor ga želi dobiti, naj prinese steklenico na zdravstveni oddelek, Krekov trg št. 2. Mestni dom II. nadstropje, kjer dobi od 8. do 9. ure razkuževalno sredstvo obnem z navodilom, kako se to sredstvo uspešno uporablja. Opozarjamo pa prebivalstvo, da samo razkuževalno sredstvo brez istočasne skrajne snage ne pomaga uspešno pri zatiranju mušje nadlege.

FIZIKULTURA

DIRKALISNE MOTO-DIRKE

V četrtek 15. t. m. ob 16. uri popoldne priredi motocikla F. D. Zelezničar pod vodstvom tov. Selevška svoje dirkalisne moto-dirke na stadionu F. D. Zelezničar v Šiški (bivši Hermes). — Vabljeni so poleg naših najboljših vozačev tudi vozači iz Zagreba, Beograda, Varazdina, Karlova, Trsta in Slov. Primorja. Pričakovati je največje udeležbe vozačev in ostre konkurence. Poleg drugih kategorij bodo tudi kategorije novincev. Na koncu pa bo handycap t. j. kategorija vseh pravokov. — Rad številne udeležbe prošimo cenf. občinstvo, naj zasede prostore pol ure pred začetkom.

RAZPIS TEKEM V KOŠARKI ZA PRVENSTVO SLOVENIJE ZA LETO 1946

Fizikturna zveza Slovenije, odbor za košarko, razpisuje tekme v košarki za moške in ženske vrste, za prvenstvo Slovenije. Tekme se bodo vršile v soboto 17. avgusta na telovadišču F. D. »Svobode« na Taboru, Ljubljana. Pričetek tekem bo popoldne ob 9. uri. — Vrste bodo tekmovala med seboj po izločilnem sistemu. Vsako fizikturno okrožje more prijaviti k tekmovanju po eno moško in žensko vrsto. Prijave, v katerih je navesti poimensko vse tekmovalce — tekmovalke, bo sprejemalo vodstvo do pol ure pred pričetkom tekem na kraju tekmovanja. Isto tam bo zbranje parov, katerega so poleg vodstva udeleželi referenti okrožij, ki so zastopana z vrstami. — Tekmovalci morajo biti oblačeni v predpisane obleke s številkami. — Stroške za vožnjo in prehrano nosijo društva, katerih vrste tekmujejo. — Strokovna komisija pri FZS.

RAZPIS NAGRAD

ob priliki Parade dela v Ajdovščini 24. in 25. avgusta 1946 za fizikturna tekmovalca

Ob priliki »Parade dela« dne 24. in 25. avgusta 1946, v Ajdovščini razpisuje okrožno fizikturni odbor za Vzhodno Primorsko za razna fizikturna tekmovalca sledeče nagrade:

1. Kolesarske tekme: I. mesto — športna kolesa na progi 75 km, spominski venci in

PRESKRBA

Potrčila za prejem dodatnih živilskih nakaznic za delavce, zaposlene pri težkem delu TD, za osebe, zaposlene pri lahkem delu LD, za pripadnike Narodne milice, za paznike kazensko-pobojševalnega zavoda, za vojne invalide, za invalide fašističnega terorja in za invalide dela za mesec september v okrožnem mestu Ljubljani se morajo predložiti čim prej, toda najkasneje do 20. t. m. pri pristojnih uličnih — krajevnih odborih. — Upravičenci, ki iz utemeljenih razlogov (n. pr. nastop službe po 20. t. m. itd.) ne bodo mogli pravočasno predložiti predpisanih potrdil, naj se naknadno prijavijo za prejem dodatnih živilskih nakaznic pri svojem četrtnem ljudskem odboru.

KINEMATOGRAFI

LJUBLJANA, UNION: Ameriški film »Ljubavni spomini«, tednik. Ob 18.30 in 20.30. MATICA: Zaprti, SLOGA: Češki film »Mlada srca«, tednik. Ob 18.30 in 20.30. KODELJEVO: Zaprti. LETNI KINO TIVOLI: Sovjetski film »Georgij Saakadze«, tednik. Ob 20. in 21.30.

MARIBOR, ESPLANADE: Sovjetski film »Baltiški poslanec«, tednik. GRAJSKI: Finski film »Na pragu slave«, tednik. LETNI KINO: Ameriški film »Otroci matere Carey«, tednik.

CELJE, METROPOL: Ameriški film »Gospodična mamica«, tednik. DOM: Sovjetski film »Nauklonjivci«, tednik.

PTUJ: Ameriški film »Tarzana«, tednik.

RADIO

559 m — 243 m — 46 m

DNEVNI SPORED ZA SREDO 14. VIII.

6 Poskočni napevi na ploščah — 6.15 Napoved časa, vesti in pregled sporeda — 6.30 Po Titovi Jugoslaviji (spored narodnih in partizanskih pesmi (plošče) — 7.15 Napoved časa, vesti, objave in radio kalendar — 7.30—8 Veselo pesmi in napevi (plošče) — 13 Grieg: Štirje simf. plesi (plošče) — 13.15 Napoved časa, vesti in objave — 13.30 Haydn op. 64 št. 4. Izvajajo člani Trgodal. kvarteta (Simeone Baldassare, Samuel Harry, Luzzato Sergio in Gasperini Nereo) — 14 Poljske pesmi na ploščah — 14.15—14.30 Napoved časa in poročila — 19 Poučna oddaja za mladino — Saveljev: Zgodovina zob — 19.15 Razni instrumentalni soli na ploščah — 19.30 Zdravstvena ura — Pubar Julij: Nekaj besed o griži — 19.45 Sovjetski zbori na ploščah — 20 Napoved časa in poročila — 20.10 Prenos koncerta Radij. orkestra pod vodstvom Uroša Prevorskega iz Dobrne — 21 Iz pripovednih del — Multatuli: Maks Havelaar, Bere Jože Tiran — 21.20 Chopin: Sonata B. molu — Poloneza v A-molu — Veliki valček v As-duru — 21.40 Pesmi Rada Simonitiča pojo basist Tone Petrovič, pri klavirju avtor — 22 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda — 22.15 Serenade za male orkestre na ploščah — 22.30—23 Plesno glasbo izvaja Plesni orkester RL pod vodstvom Bojana Adamiča (Prenos z Bleda).

»Glašujte v »Ljudski pravici«

MALI OGLASI

UPOKOJEN URADNIK išče primerne zaposlitve. Naslov v upravi lista. POZIVAM DOTICNA MLADENICA, ki sta 13. avgusta ob pol 13. uri kupila pri meni pol kg grozdja, da takoj vrnete moje vredice z denarjem in živ. nakaznico, sicer javim zadevo policiji, ker sta dobro poznana. Hrovat Ursa. MOSKO ŽEPNO URO in srebrno dozo za cigarete prodam. Naslov v ogl. oddelku »Ljud. prav.«

Mlinske kamne bosaški, slovite kakovosti, izdeluje NIKOLA BENAC, izdelovanje mlinskih kamnov, PLEHAN - DERVENTA

Dr. Fran Toplak
Maribor, Krekova ulica št. 8, ne ordinira do 2. septembra 1946.

Uradnika-knjigovodjo

večnega tudi obratovnega knjigovodstva sprejmemo. Smodnišnica Kamnik

Godbeniki pozor!

Uprava državnega rudnika Velenje zaposli sledeče godbenike za dopolnitev svoje godbe:

- 2 klarinetista
- 2 za krilni rog
- 1 tenorista
- 2 trombonista-pozavnista B
- 2 trompetista Es in
- 1 basista B

Interesenti naj ne bodo začetniki. Javiti se je osebno ali pismeno na naslov: RUDARSKA GODBA VELENJE lakec Stuci iavi se!

Obvestilo

Vse člane in članice bivših podpornih društev železniških delavcev in nameščencev, kot so: »Podporno društvo železniških delavcev in nameščencev v Mariboru«, »Podporno društvo železniških delavcev in nameščencev v Vzhodni Sloveniji«, »Vzajemnost v Mariboru in Podporno društvo železniških uslužbencev in upokojencev v Ljubljani«, obveščamo, da so ta društva prenehala s svojim delovanjem ter je Zvezno tajništvo Zveze železniških in prevoznih delavcev in nameščencev v Ljubljani prevzelo nadaljno poslovanje za izvršitev dokončne likvidacije.

Vse nepremičnine v zgradbah in zemljiščih bodo predane stanovanjskim zrudugam po ocenjeni vrednosti ter se bo znesek porabil za izplačila obvez, t. j. odpravnin umrlim članom in povračila vplačanih članskih prispevkov. V kolikor gotovina in nepremičnine ne bodo zadostale za kritje obvez in povračilo članskih prispevkov, bo članstvo primorano — po izdelanem računskem ključu — čakati na izplačilo ocenjene in priznane vojne škode. S takojšnjo veljavnostjo prenehajo nadaljno plačevanje članskih prispevkov in obnem izplačila novih odpravnin. Vsi smrtni primeri se bodo v nadalje izplačali v višini skupne vsote vplačanih članskih prispevkov posameznika.

Nadaljnja obvestila o poslovanju in postopku likvidacije bodo objavljena vsemu članstvu v časopisju. Vse pošne pošiljke je pošiljati na naslov:

»Podporni fond železničarjev«, Ljubljana, Sv. Petra cesta 25, Zveza železniških prevoznih delavcev in nameščencev Jugoslavije, tajništvo za Slovenijo v Ljubljani.

Za vedno nas je zapustila naša predobra, zlata žena, mama, stara-mama, teta in tašča

Grabrijan Jožefa

Nepozabno pokojnico spremimo k večnemu počitku v sredo, dne 14. avgusta 1946 ob 16. uri z žal. kapele sv. Jožefa, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 13. avgusta 1946.

Globoko žalujoči:
Edvard, mož; Edo, Ferdo, sinova in ostalo sorodstvo.